

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Pedagogická fakulta
Katedra hudební výchovy

MARTA KERLÍNOVÁ
III. ročník – prezenční studium

Obor: český jazyk – hudební kultura

HUDEBNÍ DĚNÍ NA HLUČÍNSKU V LETECH 1920–1938
VE SVĚTLE DOBOVÉHO TISKU
Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Coufalová, Ph.D.

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 23. března 2011

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Gabriele Coufalové, Ph.D., za odborné vedení bakalářské práce.

Děkuji Slezskému zemskému muzeu v Opavě za poskytnutí pramenných podkladů k práci.

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	DĚJINY HLUČÍNSKA	6
3	HUDEBNÍ DĚNÍ NA HLUČÍNSKU	9
3.1	HLUČÍN.....	9
3.2	KRAVAŘE	20
3.2.1	Kouty	29
3.3	CHUCHELNÁ, Kobeřice, Bolatice, Hněvošice, Sudice, Rohov, Bělá	31
3.4	ŠTĚPÁNKOVICE, Velké Hoštice, Malé Hoštice, Oldřišov, Chlebičov, Svoboda....	35
3.5	DOLNÍ BENEŠOV, Kozmice, Hať, Pišť, Darkovičky, Darkovice, Bohuslavice, Zábřeh 40	
3.6	PETŘKOVICE, Ludgeřovice, Hošťálkovice, Bobrovníky, Koblov, Lhotka, Šilheřovice, Markvatrovice	44
4	ZÁVĚR	50
5	PRAMENY A LITERATURA	51
6	SEZNAM PŘÍLOH.....	53

1 ÚVOD

Bakalářská práce pojednává o hudebním dění na území Hlučínska ve světle dobového tisku v letech 1920–1938. Cílem tohoto textu je postihnout nejen prostý popis hudebních událostí, ale i jejich vyznění v kontextu doby. Práce by měla poskytnout vhled do kulturního života obyvatel tohoto kraje a ukázat, jak silně se v něm odráží pohnuté události, jimiž Hlučínsko v období mezi světovými válkami procházelo.

K výběru tohoto tématu mě vedl zájem poznat hudební dění v mém rodném kraji. Důvodem volby zaměření práce na meziválečné období je předpokládaný odraz klíčových dějinných událostí této doby i do kulturní sféry. Rok 1920, ve kterém bylo po téměř dvou stoletích připojení k Prusku Hlučínsko navráceno k nově vzniklému Československému státu, i rok 1938, kdy území Hlučínska připadlo v rámci záboru Sudet Hitlerovskému Německu, jsou pro Hlučínsko důležitými dějinnými mezníky.

Cílem práce je zmapovat kulturní a hudební dění v jednotlivých obcích kraje. Zjistit jeho intenzitu, strukturu, charakter, odlišnosti a specifika. Odhalit do jaké míry se v něm odrazila problematická situace soužití mezi česky a německy smýšlejícím obyvatelstvem.

Hlavním pramenným zdrojem informací je dobový tisk, který vycházel ve zkoumané oblasti. Čerpáno bude z pěti českých a třech německých periodik. Z českých to jsou *Katolické noviny*, *Náš domov*, *Naše Slezsko*, *Osvětový obzor* a *Moravskoslezské listy*, které byly v průběhu roku 1922 přejmenovány na *Bezručův kraj*. Z německých se jedná o *Der treudeutsche Hultschiner*, *Hultschiner Zeitung* a *Schlesische Sanger*.

Práce obsahuje kapitolu nastiňující stručné dějiny Hlučínska. Hudební dění Hlučína a Kravař je popsáno v samostatných kapitolách. Ostatní obce jsou sdruženy do čtyř okruhů dle územní polohy. Jde o okruhy Chuchelná – Koberice – Bolatice – Hněvošice – Sudice – Rohov – Bělá, Štěpánkovice – Velké Hoštice – Malé Hoštice – Oldřišov – Chlebičov – Svoboda, Dolní Benešov – Kozmice – Hať – Píšť – Darkovičky – Darkovice – Bohuslavice – Zábřeh, Petřkovice – Ludgeřovice – Hošťálkovice – Bobrovníky – Koblov – Lhotka – Šilheřovice – Markvartovice. Každému okruhu je věnována samostatná kapitola. Práce je doplněna fotografiemi novinových zpráv z prostudovaných periodik, které dokládají popisované události.

2 DĚJINY HLUČÍNSKA

Ve středověku náleželo území Hlučínska opavskému vévodství, které bylo autonomním útvarem, nezávislým na moravském markrabství. Pomalu se však odtrhovalo od Moravy a integrovalo do Slezska.¹

„Dne 16. prosince 1740 překročil pruský král Fridrich II. se svým vojskem hranice Slezska, aby zde „uplatnil“ své nároky na tuto zemi, kterou zdědil po svých předcích. Na základě mírové smlouvy, uzavřené po první Slezské válce mezi Pruskem a Rakouskem 28. července 1742 ve Vratislavi, získal Fridrich II. vedle Kladska Dolní a Horní Slezsko s výjimkou Těšínského knížectví, města Opavy a území ležícího na pravé straně řeky Opavy. Mezi vydobytým územím byla tedy také polovina knížectví Opavského, dnešní Hlučínsko, ležící na levé straně této řeky.“²

Hlučínsko v rámci Slezska na dalších 180 let zůstalo Prusku. Obyvatelstvo si postupně začalo v novém státě zvykat. Probíhala postupná asimilace a germanizace Moravců, kterým ze slovanských prvků nakonec zůstal jen mateřský jazyk. Ten se ale dále nevyvíjel. Pro nové výrazy byla používána německá slova, takže vzniklo velice specifické nářečí, tzv. moravština. Ta byla vyučována v obecných školách a užívána v kostele a při privátní komunikaci. S nástupem Bismarckovy éry bylo vyučování v moravštině zakázáno a celá řeč měla postupně zaniknout. Katolická církev však moravštinu na Hlučínsku systematicky udržovala. Vedly jí k tomu zejména existenční pohnutky, jelikož církev se němčiny obávala, jakožto jazyka protestantských Prusů. Úředním jazykem byla po celou dobu němčina, která byla, coby řeč armády a obchodníků, pro obyvatele velmi důležitá. V druhé polovině 19. století bylo obyvatelstvo vtaženo do německého národotvorného procesu a germanizace byla málem dovršena příchodem nových kněží z vratislavských seminářů, kteří již kázali v němčině a probouzeli v Moravcích německého ducha. Obyvatelstvo bylo sice moravsky mluvící, ale již německy myslící.³

První světová válka zasáhla i Hlučínsko. Stovky mužů, bojujících v pruské armádě, ve válce ztratilo život. Po válce se začaly rýsovat hranice nových států. Versailleská mírová konference vyhověla české straně a podle článku č. 83 muselo být Hlučínsko odstoupeno Německem ve prospěch ČSR. Na Hlučínsku neproběhl oficiální plebiscit, jelikož na tomto území žili Moravci, kteří byli považováni za obyvatele slovanského původu, čili za odnož českého národa. Probíhala však různá soukromá hlasování, na jejichž základě se proněmecky angažovaní

---

¹ GAWRECKI, DAN A KOL. *Dějiny českého Slezska 1740–2000*. Opava: Slezská univerzita.

² PLAČEK, VILÉM. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře. s. 9.

³ GAWRECKI, DAN A KOL. *Dějiny českého Slezska 1740–2000*. Opava: Slezská univerzita.

politici snažili dokázat náležitost Hlučínska Německu. Kdyby plebiscit proběhl, pravděpodobně by se tak stalo. Podle soukromých hlasování bylo pro Německo 93,7 % Moravců.⁴

Hlučínsko se stalo součástí ČSR 4. 2. 1920, pouze obce Hať a Píšť byly připojeny až roku 1923. Do ČSR bylo začleněno jako politický i soudní okres se sídlem v Hlučíně. Jelikož se jednalo o specifický celek, nenáleželo Zemi slezské, ale byl ustaven vládní komisař pro Ratibořsko (myšleno Hlučínsko). Tuto funkci vykonával až do jejího zrušení roku 1927 Josef Šrámek. Mateřská země se k Hlučínsku chovala spíše macešsky. Kroky, které podnikla, jen podnítily protičeské nálady. Obyvatelstvo bylo často diskriminováno a nemělo v nový stát důvěru. Nezaměstnanost rapidně stoupala, což se lidé částečně snažili vyřešit odchodem za prací do Německa.

Obrovské částky byly československým státem investovány do školství. Bylo postaveno několik moderních školních budov, které demonstrovaly zájem republiky na vzdělávání hlučínské mládeže. Němčina, jakožto vyučovací jazyk, však byla zrušena. Obyvatelstvo bylo velmi pobouřeno, ale našlo z této situace východisko. Vznikl tzv. Privatunterricht (soukromé vyučování), kdy probíhala výuka němčiny doma.⁵

*„Jestliže české školství mělo na Hlučínsku plnit národotvorné poslání vůči mládeži, připadala tato úloha vůči dospělému obyvatelstvu české kultuře a osvětě podle hesla: „Osvětou ke svobodě, ke svobodě úplně!“⁶ Od roku 1921 byla správa kultury na Hlučínsku rozdělena mezi Matici Opavskou⁷ a Slezskou matici osvěty lidové.⁸ V celookresním měřítku řídil kulturní a osvětovou činnost *Okresní osvětový sbor*.⁹ Oproti předchozím dobám to byla nyní v kulturní a osvětové práci úplná revoluce.¹⁰ „Jestliže oficiální česká kultura měla probudit Hlučínsko ze spánku k národnímu životu, pak proněmecká kultura se snažila tomuto úsilí zabránit a utvrdit v proněmeckém postoji co nejvíce obyvatel. A tak se zde oblast kultury stala místem nejurputnějších česko-německých střetů.“¹¹*

---

⁴ GAWRECKI, DAN A KOL. *Dějiny českého Slezska 1740–2000*. Opava: Slezská univerzita.

⁵ PLAČEK, VILÉM. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře.

⁶ PLAČEK, VILÉM. *Prajzáci II aneb Hlučínsko ve staronové vlasti 1920–1938*. Háj ve Slezsku: Maj-Tiskárna. s. 35.

⁷ Měla v péči obce inklinující k Opavě. In tamtéž.

⁸ Sídlila ve Slezské Ostravě. Do její sféry patřily obce spadající pod Ostravu. In tamtéž.

⁹ Založen 5. 12. 1922. Od ministerstva školství a národní osvěty ČSR dostával finanční prostředky. In PLAČEK, V. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Kravaře-Hlučín: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře.

¹⁰ VILÉM. *Prajzáci II aneb Hlučínsko ve staronové vlasti 1920–1938*. Háj ve Slezsku: Maj-Tiskárna.

¹¹ PLAČEK, VILÉM. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře. s. 47.

Roku 1938 se společenská situace začala rapidně vyostřovat. Z předchozích voleb, roku 1935, vyšla na Hlučínsku vítězně Sudetoněmecká strana. Obyvatelstvo hledalo východisko z neřešitelné sociální situace za hranicemi. Propukaly demonstrace, které vyústily v ozbrojené střety. Ty pokračovaly až do 23. září 1938, kdy byla v Československu vyhlášena všeobecná mobilizace. V noci z 29. na 30. září 1938 byl v Mnichově podepsán diktát o odstoupení československého pohraničí. Většina pohraničí – Sudet, byla připojena k Sudetengau (sudetským župám), avšak Hlučínsko bylo připojeno přímo k Říši, jako území tzv. Altreichu.¹²

---

¹² PLAČEK, VILÉM. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře.

3 HUDEBNÍ DĚNÍ NA HLUČÍNSKU

3.1 HLUČÍN

Na území celého Hlučínska, avšak v Hlučině nejvýrazněji, byla v období první republiky zřetelná jakási česká a německá diferenciací kulturního života. Jednalo se v podstatě o dvě kulturní oblasti, které spolu nikterak nespolupracovaly. Na základě zpráv z dobového tisku lze usuzovat, že německé spolky a jejich činnost měly nad českými převahu.

Po roce 1920 se česká strana snažila o bohatou osvětovou činnost. Tu zaštiťoval *Okresní osvětový sbor*. Byly pořádány různé kulturní akce, které měly zdejšímu obyvatelstvu připomenout jeho původní kořeny a řeč, a vzbudit v nich sympatie k českému státu. Jednalo se především o přednášky se světelnými obrazy a promítání filmů. V přestávkách těchto akcí zpravidla hrála vojenská hudba.¹³ Návštěvnost přednášek se pohybovala mezi 150–1000 osobami. Byly zakládány knihovny, pořádána divadelní představení či koncerty české a slovanské hudby.

---

¹³ Počátky vojenské hudby lze hledat již v pravěku, kde hudební nástroje plnily zejména funkci signální. Obdobně fungovala hudba u vojska i ve středověku. Tehdy se k funkci signální přidává ještě úloha reprezentační, oslavná a rekreativní. Za počátek novodobých dějin vojenské hudby je považováno období třicetileté války (1618–1648), kdy dochází též k jejímu velkému rozmachu. Postupně se rozšiřovaly počty hráčů i nástrojů, proto se na konci 18. století ujal termín vojenská kapela. S jejich vznikem a nárůstem počtu hudebníků je spjato postupné pronikání vojenské hudby i do oblasti civilní hudební sféry a veřejného života. 19. století bylo pro vojenskou hudbu „zlatým věkem“. Své kapely měly všechny druhy rakouského vojska, přičemž hudebně se nejvýrazněji vyvíjely orchestry pěších pluků. Vojenská hudba v rakouské armádě plnila funkci signální, mobilizující, koordinační, reprezentační, zábavnou a uměleckou. Většina služebních akcí plukovních kapel byla veřejná – přesun vojenského oddílu, střídání stráže, vojenský pohřeb, služební koncert, přivítací akt, vojenská přehlídka aj. Vojenské orchestry se však začleňovaly do života posádkového města především prezentacemi mimoslužebními – koncert v přírodě, občanské plesy tzv. nóblbály aj. V polovině století se pole jejich působnosti natolik rozšířilo, že bylo možno členy souborů i celé orchestry shlédnout jako doprovodnou složku písňových večerů, akademií nebo slavnostních koncertů pěveckých spolků. Byly angažovány amatérskými hudebními tělesy nebo divadelními spolky jako meziaktní či scénická hudba pro představení nebo k rozšíření operního sboru. Účinkovaly na výročních sněmech nejrůznějších společenských organizací a politických spolků i při tanečně-zábavných večírcích. Společenskou prestiž vojenských kapel, ne však jejich obecnou oblibu, částečně narušila vlna protestů na konci 19. století, týkající se poklesu jejich repertoárového a interpretačního standardu. Po vypuknutí první světové války následovala většina kapel své pluky do válečných tažení. Jejich tradice přežila i rozpad monarchie. Československá armáda zřídila u svých pluků od 1. 1. 1919 šedesátiposádkové hudby, nesoucí od 15. 9. 1920 název hudby plukovní. Jeden plukovní orchestr byl tvořen dvačtyřiceti hudebníky a deseti elévy. V roce 1923 vznikla v Praze první česká vojenská hudební škola. In VIČAROVÁ, EVA. *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Začátkem května pořádán bude Okresním osvětovým sborem v Hlučíně „Populární koncert“ vojenské hudby čs. pěšího pluku č. 34 z Opavy za řízení p. kap. J. Pešty. Oblíbené populární koncerty pořádá každoročně opavský Okresní osvětový sbor a v minulém roce pořádán byl jeden koncert i v Hlučíně. O tyto koncerty jeví se neobyčejný zájem v obecnstvu, poněvadž hrány jsou na nich cenné skladby vyškoleným orchestrem za řízení mistra kapelníka p. kapitána Pešty. Těšíme se na „Populární koncert“ a upozorňujeme naň již předem celé Hlučínsko.

14

Kulturní život proněmecké části obyvatelstva Hlučina řídil *Deutscher Kulturverband* (Německý kulturní svaz). K nejvýznamnějším hudebním institucím patřil především mužský pěvecký spolek (*Männergesangverein*) a Cecilijský pěvecký spolek (*Cäcilienverein*).

Společensko-kulturní akce se konaly nejčastěji v sále hotelu Goldene Krone, hotelu National, v sále hostince p. Kuchaře či p. Vladaře.

Kulturní dění nového roku zahajovala doba masopustu (Faschingszeit). Konaly se masopustní plesy a zábavy. Pravidelně pořádán byl masopustní ples dobrovolných hasičů (*Freiwillige Feuerwehr Hultschin*) za doprovodu Kapely p. Kubce (*Kubec Kapelle*) a masopustní zábava spolku *Männergesangverein*. Dále maškarní bál – „*Maskenball*“ – pořádaný spolkem *Turnverein*, ples spolku *Gesangvereines 'Liederkrantz'* – „*Sängerball*“, ples Německého kulturního spolku – „*Kulturverbandsball*“ a také plesy různých politických stran.

15

16

¹⁴ Osvětový obzor: Věstník kulturní rady pro Opavsko a Hlučínsko. 1923. roč. 2, č. 8.

¹⁵ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1925. roč. 26, č. 11.

¹⁶ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1924. roč. 25, č. 7.

7. březen byl tradičně spojen s oslavami narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Program oslav byl složen z hudebně-divadelních vystoupení. K zahájení či ukončení byla hrána české státní hymna.

Po nástupu prezidenta Edvarda Beneše v roce 1935, se stal dnem oslav prezidentových narozenin 28. květen.

Květen byl též ve znamení oslav Prvního máje a Dne matek (Muttertag). Tyto oslavy byly většinou organizovány spolkem *Der Frauen und Jungfrauenverein*. Program, složený z hudebně-dramatických kusů, nacvičovali děti a žáci místních škol.

Der Frauen- und Jungfrauenverein
veranstaltet
Sonntag, den 12. Mai 1929, abends 7 Uhr
• im Saale des Herrn Rucharz
aus Anlaß des Muttertages
einen dem Muttergedanken geweihten

Feftabend

mit folgender Vortragsfolge

1. Lied: „Die Himmel rühmen“, gem. Chor.
2. Prolog.
3. Duett: Großmütterchen, Großväterchen.
4. Festrede des Deutschordenspriesters P. Kembert Langer-Troppau.
5. Das Erkennen. Lebendes Bild mit Lied.
6. Lied: „Wenn eine Mutter betet“, Damenchor.
7. Theaterstück: Tod und die Mutter.
8. Lied: „Wie's daheim war“, gem. Chor.

**Gintrittspreise: 1. Platz 4 Kč, 2. Platz 3 Kč,
Stehplatz 2 Kč.**

Vorverkauf in der Buchhandlung Peschel
von Freitag, den 10. d. Mts. ab.

Der Reinertrag wird für karitative Zwecke verwendet

Es wird gebeten, Kinder nicht mitzubringen.

17

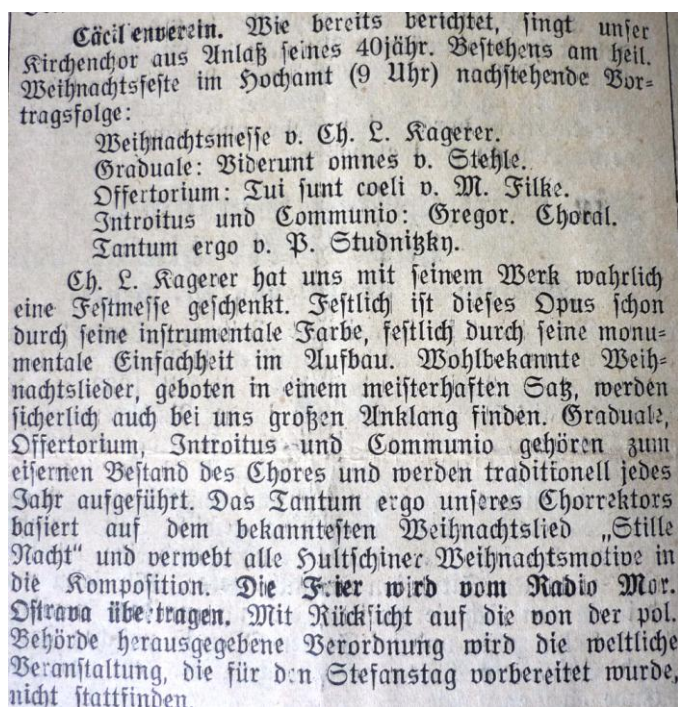
Počátkem června probíhaly oslavy Dne dětí. Hudební část programu zajišťovaly zejména zpěvy dětských sborů.

¹⁷ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1929. roč. 30, č. 37.

Na sklonku léta se tradičně slavil karmáš (posvícení). Oslavy byly lidového rázu, čemuž odpovídal i hudební doprovod místních kapel – *Schoffer Kapelle*, *Kubec Kapelle*, *Studnitzky Kapelle* ad.

Výročí dne vzniku samostatné ČSR, 28. říjen, znamenalo velkolepé oslavy. Součástí programu byly koncerty nejrůznějších interpretů, časté bylo provádění sborů Bedřicha Smetany a státní hymny.

Předvánoční období bylo spojeno s bohatou hudební produkcí. Katolický spolek (*Katholischer Gesellverein*) pořádal Vánoční slavnost – „*Weihnachtsfeier*“ – doprovázenou zpěvem tradičních koled. Učitelský sbor nacvičoval s žáky pohádkové hry se zpěvy. Spolek *Cäcilienverein*, společně s místním kostelním sborem, provedl v roce 1937 slavnostní vánoční mši, jejíž průběh byl přenášen rádiem *Moravská Ostrava*.

Cäcilienverein. Wie bereits berichtet, singt unser Kirchenchor aus Anlaß seines 40jähr. Bestehens am heil. Weihnachtsfeste im Hochamt (9 Uhr) nachstehende Vortragsfolge:

Weihnachtsmesse v. Ch. L. Kagerer.
Graduale: Viderunt omnes v. Stehle.
Offertorium: Tui sunt coeli v. M. Filke.
Introitus und Communio: Gregor. Choral.
Tantum ergo v. P. Studnitzky.

Ch. L. Kagerer hat uns mit seinem Werk wahrlich eine Festmesse geschenkt. Festlich ist dieses Opus schon durch seine instrumentale Farbe, festlich durch seine monumentale Einfachheit im Aufbau. Wohlbekannte Weihnachtslieder, geboten in einem meisterhaften Satz, werden sicherlich auch bei uns großen Anklang finden. Graduale, Offertorium, Introitus und Communio gehören zum eisernen Bestand des Chores und werden traditionell jedes Jahr aufgeführt. Das Tantum ergo unseres Chorrektors basiert auf dem bekanntesten Weihnachtslied „Stille Nacht“ und verwebt alle Hultschiner Weihnachtsmotive in die Komposition. Die Frier wird vom Radio Mor. Ostrava übertragen. Mit Rücksicht auf die von der pol. Behörde herausgegebene Verordnung wird die weltliche Veranstaltung, die für den Stefanstag vorbereitet wurde, nicht stattfinden.

Velký důraz byl kladen také na hudbu duchovní. Při zdejším chrámu působil kostelní sbor, který provázel mši zejména při významných duchovních svátcích, jako byla například Slavnost Božího Těla. Doprovod zajišťovaly varhany a orchestr. Významně přispíval k produkci duchovní hudby také spolek *Cäcilienverein* v čele s dirigentem a ředitelem kůru, Josefem Studnickým. K 400. výročí narození skladatele Giovanni P. da Palestriny v roce 1926 provedl jeho mši „*Missa Papae Marcelli*“ a ofertorium „*Confitebor*“. *Cäcilienverein* realizoval

¹⁸ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1937. roč. 38, č. 102.

mši „*Christus Salvator meus*“ hlučinského rodáka, skladatele Pavla Blaschke, působícího zejména ve Vratislavi. Spolek uváděl také duchovní hry za doprovodu orchestru.

Z Hlučina. V neděli při studentské mši sv. po prvé jsme si poslechli vzácný zpěv, který zazpíval smíšený sbor zde působící české inteligence. Ženský i mužský sbor sestavil dr. Alois Wyka, státní profesor na zdejší gymnasiu. Podařilo se mu získati jako dirigenta známého hudebního odborníka p. okres. soudce dr. Reháka. Pod jeho taktovkou ukázali všichni zpěváci svou vypěstlost. Mistrně doprovázel na varhany p. účetní Hlaváček. Rovněž i orchestr krásně se vyjímal. Zvláště působilo sólo sl. M. Hájkové. Těšíme se, že našel kostelní zpěv u zdejší české inteligence pochopení a porozumění. Doufáme, že budeme častěji překvapeni podobným vystoupením. H. 19

Kirchenmusik. Als würdigen Abschluß des Palestrina-jubiläums bringt der Cäcilienverein am nächsten Sonntag im Hochamt die berühmteste aller Messen des römischen Komponisten: „Missa Papae Marcelli“ 6 stimmig in der Originalausgabe und das 5 stimmige Offertorium „Confitebor.“ Mögen alle Gläubigen dem Fürsten der heiligen Musik beim liturgischen Gottesdienst lauschen, unser braver Kirchenchor aber zeigen, welch' unsterbliche Lebenskraft in Tönen liegt, die aus dem Herzen und Geiste eines gottbegnadeten Meisters stammen. 20

Velmi četná byla vystoupení hudebně-dramatická. Hrány byly operety, singspiely i dětské divadelní hry se zpěvy. Hudební doprovod zajišťoval orchestr, při dětských představeních samo žactvo místní obecné školy či členové spolků, které představení pořádaly. Nejčastěji se jednalo o spolky *Männergesangverein*, *Cäcilienverein* a *Arbeitergesangverein 'Liederkrantz' Hultschin*. Z autorů a uváděných děl to byly například Franz Lehár („*Friedericke*“), Georg Mielke („*Verliebte Leute*“), Rudolf Dellinger („*Mizzi und Muzzi*“), Ralph Benatzky („*Der fesche Pipsi*“), Leo Fall („*Der fidele Bauer*“), Joseph Wolf („*Liebe, die heimlich blüht*“), Eduard Künneke („*Das Dorf ohne Glocke*“), Jean Gilbert („*Katja die Tänzerin*“) ad.

21

¹⁹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1938. roč. 9, č. 5.

²⁰ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1926. roč. 27, č. 23.

²¹ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1929. roč. 30, č. 87.

Nedílnou součástí hudebního života v Hlučíně byla koncertní činnost. Koncerty pravidelně pořádal spolek *Männerengesangverein* vedený Paulem Studniczkou. Repertoár spolku obsahoval díla autorů českých (například A. Dvořák, B. Smetana, J. B. Foerster, P. Křížkovský ad.) i autorů světových (W. A. Mozart, J. Haydn, L. van Beethoven, R. Wagner, F. Schubert, G. Puccini, E. Grieg ad.). Spolek také pořádal koncerty lidové hudby – „*Volksliederabend*“. Často spolupracoval s Hlučínským dechovým orchestrem (*Hultschiner Bläserorchester*), který řídil Hugo Hoppe. Ve dnech 4. a 5. června 1932 uspořádal slavnostní koncert k výročí 70 let od svého založení.²² Díky spolku *Cäcilienverein* řízeného ředitelem kůru, Josefem Studnickým, byla důležitou součástí hudební produkce také hudba duchovní. Program byl nejčastěji sestaven z jednotlivých skladeb různých komponistů, méně časté bylo provedení kompletního díla (například oratorium Josepha Haydna „*Die Schöpfung*“). V Hlučíně vznikla za pomoci učitele hudby, p. Borowitzi, také dětská kapela (*Kinderkapelle*). Oblibu získávaly zahradní koncerty (*Gartenkonzerte*) konané v letním období. Ne zcela výjimečné bylo účinkování hostujících umělců či uměleckých souborů. Jednalo se například o *Pěvecké sdružení slezských učitelů*, *Vítkovický kvartet*, sbor *Jistebničtí zpěváčci* či zpěvačku z Moskevské opery – E. Boronec.

Koncert Jistebnických zpěváčků v Hlučíně. Odbor Slezské matice osvěty lidové v Hlučíně hostil v neděli 3. prosince odpoledne i večer malé umělce z Jistebníka n./O., kteří přišli šířit lásku k české národní písni i na Hlučínsko a rázem získali si sympatií všech, kteří mají zpěv rádi. S obdivuhodnou lehkostí přenášejí se přes nejnebezpečnější úskalí umělých sborů jim věnovaných předními hudebními skladateli, úsměv na jejich rtech dává tušiti, jak radostně, tak přirozeně radostně, dovedou se vřelým procítěním bezvadně zapívatí tolik národních písní. Přejeme Jistebnickým zpěváčkům na cestě k nejvyšším metám mnoho zduaru.

V průběhu celého roku byly pořádány večírky různých charakterů. Často to byla přátelská setkání spolků za doprovodu vojenské hudby²⁵ či hudby některé z místních kapel. K hudebně nejzajímavějším patřily „*čaje o páté*“ za doprovodu jazz-bandu pořádané *SMOL*.

²² Spolek *Männerengesangverein* byl založen dne 7. 10. 1862. Jeho prvním uměleckým vedoucím se stal Karl Jaroschek.

²³ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1925. roč. 26, č. 41.

²⁴ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1933. roč. 4, č. 50.

Odbor Slezské Matice osvěty lidové v Hlučíně pořádá v neděli 12. února t. r. „Čajopáté“. Taneec. Jazz-band. Buffet. Vstupné 4,80 Kč. Pozvánky se nerozesílají.

26

K tomuto období se váže rozmach slavností pořádaných proněmecky orientovanými spolky. Charakter i název těchto slavností byl dán oslavovanou událostí. Tou byla například slavnost svěcení praporů – „*Das Fest der Fahnenweihe*“. Časté byly slavnosti v období letních měsíců – „*Sommerfest*“ či „*Gartenfest*“. Spolek *Männergesangverein* pořádal „*Sängerfest*“. Z dalších například „*Das Turn und Spielfest*“, „*Stiftungsfest*“ či „*Volksfest*“. Program všech těchto slavností byl vždy bohatě hudebně prostoupen.

27

28

Časté byly také výroční oslavy významných osobností. Dle záznamů z dobového tisku pořádal *Okresní osvětový sbor* v roce 1924 slavnost ku příležitosti 100 let od narození Bedřicha Smetany. Součástí programu byly přednášky, pojednávající o jeho životě i skladatelské činnosti, a především byla provedena jeho významná díla. Mimo jiné také cyklus symfonických básní

²⁵ Z těch, které na Hlučínsku vystupovaly, se konkrétně jednalo o *Vojenskou hudbu československého pěšího pluku č. 34* (kapelník Josef Pešta), p. pl. č. 8 a p. pl. č. 15. Všechny sídlily v Opavě.

²⁶ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1933. roč. 4, č. 6.

²⁷ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1925. roč. 26, č. 65.

²⁸ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1924. roč. 25, č. 72.

„*Má vlast*“ v podání *Vojenské hudby p. pl. č. 34*. Také v roce 1934 bylo slaveno 110. výročí Smetanova narození. V roce 1927 spolek *Cäcilienverein* uspořádal slavnost k výročí 100 let od úmrtí L. van Beethovena – „*Beethovengedächtnisfeier*“. Za doprovodu hlučinského orchestru provedl některá jeho díla. Formou vokálně-instrumentálního koncertu oslavil spolek *Männergesangverein* v roce 1928 uplynulých 100 let od úmrtí Franze Schuberta. Také oslavu 175 let od narození W. A. Mozarta – „*Mozartfeier*“ – organizoval v roce 1931 spolek *Männergesangverein*. Program byl složen z Mozartových děl. Tyto výroční oslavy však nebyly konány jen k výročí významných hudebních osobností, ale také osobností literárních. Jedním z nich byl J. W. Goethe – „*Goethefeier*“. Slavnost konaná roku 1932 při příležitosti 100 let od úmrtí, či v témže roce oslava 20 let od úmrtí Jaroslava Vrchlického. Program oslav byl prostoupen hudebními vložkami zajišťovanými učitelským orchestrem řízeným učitelem, p. Sbořilem.

Smetanovy oslavy v Hlučíně. Také nejmladší území naší republiky — Hlučínsko — účastnilo se aktivně Smetanových oslav. Oslavy uskutečnil Okresní osvětový sbor pro Hlučínsko, který kromě jiných úkolů stará se též o propagaci české hudby mezi hlučinskými Moravci. Umožnil zřízení několika zpěváckých kroužků, pořádá každého roku lidové koncerty a akademie. Letos se postaral bez ohledu na značný finanční náklad, o důstojnou oslavu výročí tvůrce čes. moderní hudby — B. Smetany — těmito podniky. 22. března uspořádal přednášku o životě B. Smetany a koncert, na němž byly zahrány skladby z domoviny, Klavírní trio a 2 České tance. V neděli 30. března byl velmi zdařilý koncert cyklu symfonických básní „*Má vlast*“. O pečlivé provedení koncertu má zásluhu pluk. hudba pěš. pl. 34 z Opavy a hlavně její kapelník p. kap. J. Pešta. V předvečer výročí úmrtí Smetanova 11. května byl uspořádán mohutný Sborový koncert. Byly v něm předneseny ukázky mistrné tvorby sborové i operní. Provedení bylo umožněno ochotným zájezdem téměř 100 členého

smíšeného sboru „Sdružených pěveckých spolků opavských“. Největších zásluh o tento i o první koncert má p. prof. K. Šudek z Opavy. Účast domácích lidí na všech koncertech byla veliká. Líbily se hlavně „*Má vlast*“ a sbory „*Roľnická*“ a „*Česká píseň*“. Smetana se snadno a srozumitelně vezpíval do srdcí. Oslavami Smetanovými byl vykročen další nový kulturní krok na Hlučínsku.

²⁹ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku*. 1924. roč. 31, č. 21.

³⁰ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku*. 1924. roč. 31, č. 21.

Mozart-Feier des Deutschen Männergesangvereines in Hultschin.

Am 18. Oktober veranstaltete der Hultschiner Männergesangverein eine Mozart-Feier, die dem Verein und seinem künstlerischen Leiter Chormeister Paul Stundnißky alle Ehre machte. Das Programm war sehr abwechslungsreich zusammengestellt. In die Vortragsfolge waren Werke der verschiedensten Kompositionsrichtungen aufgenommen worden. An Chören wurden „O, Schutzgeist alles Schönen“, „Verheißung“ und „Bundeslied“ aufgeführt, die Instrumentalsolomusik war mit dem Andate cantabile aus dem Violinkonzert in A-Dur und dem Menuett in D-Dur, sowie mit dem Larghetto- und dem Allegrettosatz aus dem Klavierkonzert in D-Dur (Krönungskonzert) vertreten, das Kammerquartett brachte den Allegrosatz aus dem C-Dur-Quartett und das ausgezeichnet eingespielte Vereinsorchester die Ouvertüre zum „Schauspiel-direktor“ und Urbachs Potpourri „Aus Mozarts Reich“ zum Vortrage. Alle Darbietungen standen auf vollkommener Höhe. Besonders Erwähnung verdient das Krönungskonzert, bei welchem Chormeister Stundnißky den Klavierpart innehatte, und bei welchem das Soloinstrument hinter dem Orchester aufgestellt war, das die Begleitung in vollkommen einwandfreier Form ohne Dirigenten durchführte. Gewiß ein Beweis des ganz ausgezeichneten Studiums. Die Gedenkrede an Mozart hielt Chormeister Prof. Ruß. Der Abend war sehr gut besucht und alle Anwesenden zeigten durch ihren Beifall die restlose Befriedigung, die diese Festveranstaltung in ihnen auslöste. Der Männergesangverein Hultschin ist mit diesem Abend seiner Sendung als Kulturträger unseres Volkes im schwerbedrängten Hultschiner Ländchen vollauf gerecht geworden. —u—

31

Oslavovala se též výročí vzniku ČSR a výročí připojení Hlučínska k ČSR. Průběh oslav se odehrával za doprovodu vojenské hudby.

Oslavy 15. výročí republiky v Hlučíně dne 29. října budou mít tento průběh: Dopolodní tábor, kterého se vedle sokolstva účastní vojsko, legionáři, hasičstvo, Selská jízda, skauti a střelci, začne přesně o půl 11. hodině dopolední. Vojenská hudba p. pl. 15. z Opavy zahraje „Kdož jste boží bojovníci“. Pak bude tábor zahájen starostou sokolské župy Moravskoslezské H. Součkem. Po něm promluví starosta ČOS dr. Stanislav Bukovský a generál jízdy Ing. dr. Koutňák za legionáře a armádu. Po projevech bude vztýčení státní vlajky, při čemž vojenská hudba zahraje státní hymnu a pak bude vzdán hold státní vlajce průvodem všech účastníků. V poledne bude koncertovati na náměstí v Hlučíně vojenská hudba p. pl. 15. Ve 14 hodin

32

³¹ *Der Schlesische Sänger: Mitteilungen des Gaues „Deutscher Sängerbund in Schlesien“*. 1931. č. 6.

³² *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1933. roč. 4, č. 42.

Výraznou hudební podporu měly také akce tělovýchovné jednoty *Sokol*.³³ Toto sdružení pořádalo členské večírky, akademie či sokolské karnevaly, které byly vždy doprovázeny hudbou. Zejména hudbou českých skladatelů – B. Smetanou, A. Dvořákem či Z. Fibichem. Při jednotě vznikl také pěvecký odbor.

Z Hlučína. Těl. jed. Sokol pořádala ve čtvrtek 2. května 1935 v Nationalu členský večírek s pestrým pořadem. Večer zahájen proslovem br. starosty a Sukovým pochodem „V nový život“, který zahrál ochotnický orchestr za řízení br. Sbořila. Dorost přednesl velmi zdařile sborové recitace „Polednice“ a „Kantor Halfar“. Obě nacvičila a řídila sestra B. Nováková. Ženy a muži předvedli ukázkou prostných cvičení. (Klavírní doprovody s. Vašutová a br. dr. Ries.) Sestra Pazderová recitovala procítěně melodram „Amarus“ od Vrchlického-Foerstra. Na klavír doprovázela sestra Pritikinová. Smíšený sbor Sokola zazpíval několik národních písní moravských a slezských. Pěkným dojmem působila rytmika žen na melodii Dvořákova valčíku. (U klavíru s. Pritikinová.) O kráse v sokolské výchově přednášel br. Lang. Program večírku byl vhodně doplněn hudbou orchestru.

34

Z Hlučína. Ihned po získání místnosti tělocvičné a druhé klubovní započal odbor těl. jednoty „Sokol“ v Hlučíně svou činnost v plném rozsahu. Pilně cvičí 46 bratrů a připravuje se na slet v Mor. Ostravě. Vzdělávací sbor pořádá koncem února hojně navštívený programový zábav. večer a 21. března uspořádal neobyčejně zdařilý večer skladeb Smetanových a Dvořákových. Úplný orchestr hudby p. p. č. 34 řídil p. kap. Pešta z Opavy. Přes špatné počasí, znemožňující návštěvu venkova, byl velký sál kina téměř vyprodán a orchestr za své umělecké výkony byl bouřlivou pochvalou odměňován. Ouvertura k „Libuši“ hlučinské obecensktvo přímo fascinovala. Účinek morální byl veliký. — Připravují se dále dva nové koncerty uměleckého stylu a divadla ochotníků. — Veliké oblibě se těší

35

25. června 1924 navštívil prezident T. G. Masaryk Hlučínsko. Jeho příjezd provázely velké oslavy za doprovodu vojenské hudby, která zahrála fanfáry z opery „*Libuše*“ B. Smetany a státní hymnu.

³³ „Ve druhé polovině 19. století byly zakládány v pohraničí v důsledku stále silnějšího pocitu ohrožení či podřízeného postavení příslušníků české národnosti tzv. obranné národní jednoty. Sokolské jednoty se začaly zakládat v osmdesátých letech 19. století. V pohraničních oblastech českých zemí, kde žil vysoký počet, často většina, německého obyvatelstva, měl Sokol v době před první světovou válkou, ale i po ní, důležitou roli při obraně a prosazování českého národního života. I když byl Sokol ve svých stanovách označován jako spolek tělocvičný, již od počátků své existence kladl důraz i na národní, kulturní, osvětovou a výchovně vzdělávací činnost. Pro svůj vyhraněný národní ráz a houževnatý boj za národní práva se Sokol stal v celém tzv. uzavíraném, čili pohraničním, území ze strany Němců nejvíce nenáviděným českým spolkem.“ In BUREŠOVÁ, J. Význam Sokola pro český národní život v pohraničí v letech první republiky Československé. In *České národní aktivity v pohraničních oblastech první republiky Československé*. Šenov u Ostravy: Tilia, 2003. s. 246. ISBN 80-86101-70-3.

³⁴ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1935. roč. 6, č. 20.

³⁵ ČERVINKA, J. V. *Moravsko-slezské listy: Obdeník pro I. a III. obvod XIV. župy*. 1922. roč. 4, č. 37.

Z Hlučina. (Pan prezident Masaryk v Hlučíně.) Minulá středa stala se památnou v dějinách našeho Hlučínska. Pan prezident Masaryk na své cestě z Opavy do Ostravy zastavil i u nás v Hlučíně. Všecky vesnice od Opavy k Ostravě, jimiž pan prezident projížděl, byly slavnostně vyzdobeny. Domy ozdobeny chvojím, praporky a vlajkami; ty krásné slavo-brány svědčily o svátečním dni Hlučínska. Krátce před devátou oznamoval náš zvon, že p. prezident vjel se svojí družinou na hranice naší farnosti. Sluníčko mile se usmívalo a rozehřívalo srdce všech, kteří přišli pozdravit svého prezidenta. Vojenská hudba začala hrát fanfáry z „Libuše“ a pan prezident již vystupoval v průvodu ministra vnitra Malypetra ze svého automobilu, před ním přijel slez. zem. pres. Šrámek a mor. zem. pres. Černý. U dvora

36

6. září 1925 bylo v Hlučíně otevřeno reálné gymnázium. To bylo rovněž otevřeno fanfárami z opery „Libuše“ v provedení *Vojenské hudby p. pl. č. 8.*

2. září 1932 zahájil svou činnost *Smíšený pěvecký sbor Hlučín.*

Smíšený pěvecký sbor v Hlučíně zahájil v pátek dne 2. září svou činnost. Do první zkoušky přišla pouze čtvrtina dřívějších členů, ale doufejme, že v příští zkoušce budou již všichni. Přihlaste se též noví členové. Nečekejte na pozvání, nikdo nezve. Přijďte a budete rádi viděni. Snad na tomto poli práce bychom se mohli sejít bez rozdílu v názorech všichni k dobru české věci. Program: 28. říjen, 7. březen, vlastní akademie asi v dubnu a jeden zájezd do některé sousední obce.

37

V září roku 1937 byla uspořádána smutečné tryzna k uctění památky prezidenta T. G. Masaryka. O hudební doprovod se postarala vojenská hudba p. pl. č. 15.

Z Hlučina. V pondělí 20. září bylo uspořádána v Hlučíně na náměstí smuteční tryzna k uctění památky prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka. Pietní tento akt procítěnými proslovy řečníků a recitátorky vernal mnohému z účastníků, kteří toho dne zaplnili polovici rozsáhlého náměstí, slzy do očí a přivedl přítomné znovu k uvědomění ztráty největšího a nejzasloužilejšího muže našeho národa. Vojenská hudba pěšího pluku čís. 15 z Opavy vzorně přednesla vážné skladby a hymnu.

38

³⁶ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku.* 1924. roč. 31, č. 27.

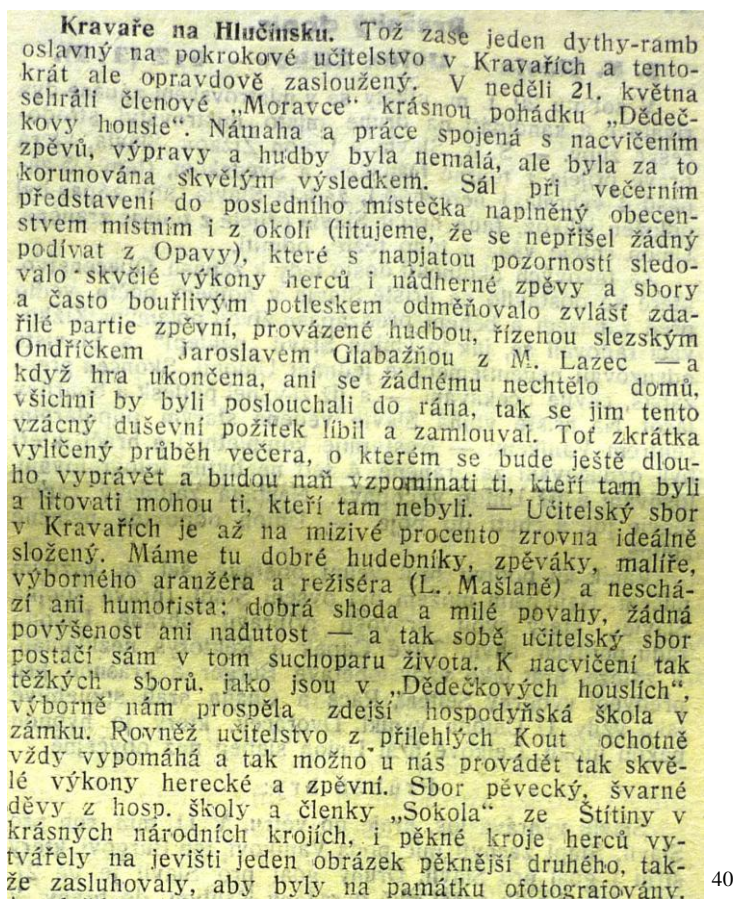
³⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 3, č. 37–38.

³⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1937. roč. 8, č. 39.

3.2 KRAVAŘE

Po připojení Hlučínska k ČSR došlo v Kravařích ke kulturnímu rozkvětu. Svědčí o tom zejména množství zpráv z tehdejšího tisku. Noviny o kulturních událostech nejen zpětně referovaly, ale byly také hojně využívány jako způsob inzerce.

V prvních letech po připojení se o rozvoj kulturního života zasadil především pěvecko-divadelní spolek *Moravec*. Jeho předsedou byl František Melecký, majitel jedné z kravařských reprezentačních budov – Národního domu. Spolek měl v opatrování létatci jeviště³⁹, mohl proto pro obyvatelstvo často pořádat divadelní představení. Hudební složku těchto představení zpravidla obstarávali místní učitelé a žactvo. V roce 1922 byl založen hudební odbor spolku. Ve stejném roce svou činnost zahájil také *Okresní osvětový sbor*. Jeho úkolem bylo, mimo jiné, pomoci s dovybavením potřebných chybějících prostředků pro spolek *Moravec* (klavír, loutkové divadlo atd.).

Kravaře na Hlučínsku. Tož zase jeden dythy-ramb oslavný na pokrokové učitelstvo v Kravařích a tentokrát ale opravdově zasloužený. V neděli 21. května sehráli členové „Moravce“ krásnou pohádku „Dědečkovy housle“. Námaha a práce spojená s nacvičením zpěvů, výpravy a hudby byla nemalá, ale byla za to korunována skvělým výsledkem. Sál při večerním představení do posledního místečka naplněný obecnostem místním i z okolí (litujeme, že se nepřišel žádný podívat z Opavy), které s napjatou pozorností sledovalo skvělé výkony herců i nádherné zpěvy a sbory a často bouřlivým potleskem odměňovalo zvláště zdařilé partie zpěvní, provázené hudbou, řízenou slezským Ondříčkem Jaroslavem Glabažňou z M. Lazec — a když hra ukončena, ani se žádnému nechtělo domů, všichni by byli poslouchali do rána, tak se jim tento vzácný duševní požitek líbil a zamlouval. Tož zkrátka vylíčený průběh večera, o kterém se bude ještě dlouho vyprávět a budou naň vzpomínati ti, kteří tam byli a litovatí mohou ti, kteří tam nebyli. — Učitelský sbor v Kravařích je až na mizivé procento zrovna ideálně složený. Máme tu dobré hudebníky, zpěváky, malíře, výborného aranžéra a režiséra (L. Mašlaně) a neschází ani humorista: dobrá shoda a milé povahy, žádná povýšenost ani nadutost — a tak sobě učitelský sbor postačí sám v tom suchoparu života. K nacvičení tak těžkých sborů, jako jsou v „Dědečkových houslích“, výborně nám prospěla zdejší hospodyňská škola v zámku. Rovněž učitelstvo z přilehlých Kout ochotně vždy vypomáhá a tak možno u nás provádět tak skvělé výkony herecké a zpěvní. Sbor pěvecký, švarné děvy z hosp. školy a členky „Sokola“ ze Štítiny v krásných národních krojích, i pěkné kroje herců vytvářely na jevišti jeden obrázek pěknější druhého, takže zasluhovaly, aby byly na památku ofotografovány.

40

³⁹ Přenosné jeviště. Využíváno z důvodu absence divadelních jevišť v sálech mnoha obcí Hlučínska. Majetek Matice Opavské.

⁴⁰ ČERVINKA, J. V. *Moravsko-slezské listy: Obdeník pro I. a III. obvod XIV. župy*. 1922. roč. 4, č. 60.

První velkou akcí, pořádanou *Maticí Opavskou*, byla oslava Dětského dne 26. června 1921. Účastnilo se jí několik tisíc dětí z Kravař i okolí. Cílem akce bylo získat děti, doposud vyrůstající v proněmecky orientovaném prostředí, na českou stranu. Celou akci provázela vojenská posádková hudba. Součástí programu byly i koncerty různých pěveckých spolků.

41

Počátek kalendářního roku (doba masopustní) byl tradičně ve znamení plesů. Vůbec první český ples v Kravařích se konal v lednu roku 1922 a byl organizován spolkem *Moravec*. Hudební složku zajišťovala vojenská hudba.

Z Kravař na Hlučínsku. (První český ples.) Dozněla krásná vojenská hudba na prvním českém plesu v Kravařích a ti, kteří chtěli přijít a nepřišli, mohou jen litovat, že neviděli jak dovede ovšem, že jen pokrokové učitelstvo zde v Kravařích i ten ples okrášlil a zptřjemnil. Od vojáků skorem v kontrastu proměněný sál v nynějším „Národním domě“ přičiněním našich učitelů umělců, proměněn sál N. d. k nepoznání. Na opryskaných stěnách přibity obrazy švarných jonáků a děv, které s neumornou pílí nakreslili pp. učitelé Oldř. Klement, Arnošt Linka a zdejší malíř p. F. Klásek, nepěkná okna zádělána krásnými ornamenty od pp. učitel. Jar. Skryje a Jos. Židka, celý sál nádherně dekorován přičiněním neúnavného a šťastného aranžéra p. Lud. Mašlaně, který s nevšední obětavostí nacvičil i besedu a čtverylku a ozdoby objednal až z Kroměříže. Jemu statečně pomáhal kol. David a neúnavný předseda spol. p. Frant. Melecký, švarné děvušky z hospodyňské školy v zámku napletly věnce a napekly cukroví za ochotného příspěví ředitelky pí. Malurkové. P. Michálek ze Dvořiska půjčil nám lampy a tak proměněn sál Národ. domu k nepoznání. Kolem 8 hod. večer dne 28. ledna sházelí a sjíždělí se návštěvníci — děvušky v šumných národních krojích ze kterých zvláštní pozornost vzbuzovala rehtorka pí. Al. K. v hlučínském kroji s krumplovaným kapturem na hlavě, který hojně ozdoben byl pentlemi i šohaji v národních krojích zptřestřovali pěkně okrášlenou dvoranu. Tu by se byli měli přijít podívat naši. nám zde

42

⁴¹ *Naše Slezsko: Časopis československé strany lidové*. 1921. roč. 12, č. 48.

⁴² ČERVINKA, J. V. *Moravsko-slezské listy: Obdeník pro I. a III. obvod XIV. župy*. 1922. roč. 4, č. 18.

V den narozenin prvního československého prezidenta T. G. Masaryka, 7. března, se každoročně na území celé ČSR konaly velkolepé oslavy. Nejinak tomu bylo i na území Hlučínska. Program těchto oslav byl v Kravařích vždy bohatě hudebně zastoupen. Oslavy zahajovala a též ukončovala státní hymna. Byly slouženy zpívané mše. Žáci místních škol zpívali sborové písně. Často šlo o sbory z děl Bedřicha Smetany (např. v roce 1934 Smetanův sbor „Sláva Tobě, velký Slávy synu“). Tradičně se zpívala píseň „Tatičku starý náš, ať se nám zachováš“.

Z Kravař. Místní odbor SMOL za spolupráce všech místních českých spolků uspořádal v předvečer 87. narozenin p. prezidenta Osvoboditele Dr. T. G. Masaryka zdařilou slavnostní akademii, která byla četně navštívena jak zástupci místních úřadů, škol, spolků a obce, tak i občanstvem. Po zahájení Smetanovým „Slavnostním sborem“ ujal se slova odb. učitel Frant. Kolář, který ve své krásné řeči osvětlil velikého prezidenta Osvoboditele, jak se nám jeví nyní ve světle své lásky k pravdě, spravedlnosti a demokracie. Pak následovala čísla hudební, pěvecká a recitace. Důstojná tato slavnostní akademie byla zakončena hymnou. Po akademii byl laskavostí ředitele státní hospodářské školy Ing. V. Míky promítán kulturní film „Krásy republiky“. Pr.

43

S nástupem prezidenta Edvarda Beneše, v roce 1935, pokračovala tato tradice oslav prezidentových narozenin. V tomto případě se jednalo o 28. květen. Oslavy měly obdobný charakter. Z hlediska hudebního zněly opět hymny a sborové zpěvy. Součástí programu byly často hry se zpěvy, prováděny většinou žáky místních škol.

Další událostí, která měla a stále má v Kravařích dlouhou tradici, je tzv. odpust. Koná se vždy předposlední víkend v srpnu ku příležitosti svátku sv. Bartoloměje, kterému je zasvěcen zdejší kostel. Ač se jedná o svátek primárně duchovní, oslavy mají spíše charakter světský. Tomu odpovídala i hudba, která tuto akci v období první republiky provázela. Jednalo se o tehdejší populární hudbu.

Z Kravař. V roji posvícenských myšlenek Když jsem se tak zahleděla v pondělí večer na ty naše Mezivodky, vynořil se mi v mysli vídeňský Prater. Až na to nestejně okolí zdálo se mi býti vše stejné. Asi tucet kolotočů otáčelo se tu podle nejmodernějších hudebních novinek až na poslední odrhovačku. Bylo viděti množství rozjařených dětí, které tu v průvodu velkých s jednoho kolotoče slezly a již se šplhaly na druhý.

44

⁴³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1937. roč. 8, č. 11.

⁴⁴ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1931. roč. 2, č. 36.

Obdobný charakter měly oslavy vysvěcení kostela – karmáš (posvícení). Pro ty byla charakteristická také zejména hudba lidová a populární, hraná především v místních krčmách a hospodách.

Pravidelně se konaly zábavy, jichž se účastnila hlavně mládež. Hudba zde měla opět charakter lidový a byla provozována zdejšími i přespolními kapelami.

Jedním z nejdůležitějších svátků byl den vzniku ČSR, 28. říjen. Tomu odpovídaly i každoroční oslavy, organizované místními spolky. Slavnost provázely sborové zpěvy zdejších dětí, tanečně-hudební zábavy nebo pěvecko-hudební akademie.

Konec roku se nesl ve znamení tradičních vánočních oslav. Jednalo se o vánoční besídku, kterou připravovaly klášterní sestry. Chovanky klášterního penzionátu zpívaly hlavně české vánoční koledy. Aktivně se zapojovali také učitelé zdejší měšťanské a obecné školy, kteří se svými žáky prováděli vánoční hry za doprovodu českých sborových písní a koled.

Kravaře na Hlučínsku. (Vánoční stromek, vánoční nadílka a německá kultura.) Dne 21. prosince uspořádalo učitelstvo v Kravařích školním dětem krásnou vánoční slavnost v „Národním domě“, jaké jistě ještě v Kravařích neviděli. Odpoledne o 4. hod. shromáždily se děti všech škol podle tříd ve velkém sálu Národního domu, kdež zářil v záplavě světel 5 m vysoký vánoční stromek, ozdobený cukrovím a jablky. Slavnost zahájena zapěním dvojhlasné krásné vánoční koledy, kterou zazpívali děvčata a hoši zdejší měšťanské školy s průvodem harmonia. Na to každá třída, nejmenšími dětmi vždy počínaje, zpívala koledy a střídavě děti přednášely říkanky vánoční a zpívaly koledy jedno- nebo dvojhlasně. Zpěvy i deklamace odměňovány podle zásluhy potleskem přítomných občanů z Kravař, jichž se dostavilo dosti mnoho ku slavnosti. Po školách obecných přišla na řadu škola občanská, aby ukázala svoji zdatnost jak ve zpěvu, tak i v přednášení. A tu dlužno bez jakéhokoliv pochlebování doznati, že nelze sobě představit ani krásnějšího přednesu dosti dlouhých a obtížných básní, ale hlavně zrovna nádherného dvojhlasného zpěvu krásných a velmi těžkých vánočních koled, které s dětmi s nevšední píli a obětavostí (zpívalo se a cvičilo i v neděle a svátky), nacvičil p. učitel Židek. Přítomné ženy dojmuty krásou koled až slzely a i ti nejzarytější museli doznat, že tato vánoční slavnost je opravdově něco dojemně krásného. Po krátkém proslovu k přítomným dětem a občanům zazpívaly děti společně koledu „Narodil se Kristus Pán“ a pak národní hymnu, čímž slavnost ukončena a děti odebraly se za zpěvu koled do svých tříd, kdež každé dítě obdrželo pěknou vánočku a v papírovém sáčku jablka, ořechy a cukroví. Slavnost působila jistě hlubokým dojmem na

45

⁴⁵ ČERVINKA, J. V. *Moravsko-slezské listy: Obdeník pro I. a III. obvod XIV. župy*. 1922. roč. 4, č. 1.

Z Kravař. (Vánoční nadílka.) Že u nás má vánoční nadílka, spojená se stromkovou slavností velký význam morální, přesvědčiti jsme se mohli již v létech předšlých, a tak nešetřeno ani letos námahy, aby vyzněla dojmem mohutnějším ještě než jiná léta. V Národním domě shromáždilo se 21. prosince 600 dětí a velký zástup dospělých, aby obdivovali se nádhernému stromku a pokochali se krásnými zpěvy a rázovitými přednesy. Slavnost zahájil jménem obce p. tajemník Vávra pročitáním proslovem, načež předseda spolku „Moravec“, p. František Melecký, vylíčil nehledanými, prostými slovy význam slavnosti a nadílky pro Kravaře. Pak následovalo střídavě 22 sborových písní a 15 deklamací, podaných 15 třídami místních škol. Maličtí deklamátoři a zpěváci se přímo překonávali a člověk žasl, jak již za ta 2 léta ovládají spisovný jazyk dovedně a s pochopením. Slova i písně šly nám všem k srdci, odměňovali jsme ty nadšence bouřlivým potleskem. Co nám

46

Velkou oblibu si získaly operety. Byly zde uváděny velmi pravidelně a často. A to jak místními kravařskými ochotníky, tak hostujícími soubory z okolí (ochotníci ze Smolkova, ochotníci ze Štítiny nebo spolek *Svatopluk Čech z Opavy*).

Z Kravař. Divadlo. Divadelní odbor MOL. v Kravařích sehrál v neděli 12. prosince 1937 v sále p. Slaniny Doudlebského operetu „Cestička k nebi“. Režii měl p. R. Zámečníček. Zpěvy nacvičila sl. učitelka měšť. školy Eva Jarošová. Zase jednou po dlouhém čase byl šťastně volen divadelní kus pro Kravaře! Obsah jeho jest totiž výchovný, vlastenecký i zábavný. A toho tady třeba! Pojednávati o výkonech jednotlivých herců bylo by zbytečno, protože lze bez nadsázky říci, že tentokrát všechny role — od nejmenší do největší — byly podány výborně. Rovněž orchestr se sl. učitelkou Jarošovou u klavíru a mistrem houslistou Šimečkem v primu byl prvotřídní. Scenerie byla odpovídající. Též i návštěva na tomto divadle byla velmi dobrá. Všichni přítomní byli po každé stránce velmi spokojeni a neskrbili pochvalou. Zvláštním sympatiím obecnstva těšila se však sl. Václavíková Kateřina v úloze babičky a p. Šumník J. v úloze dědečka. Každé jejich vystoupení bylo odměňováno vždy bouřlivým a neutišitelným potleskem. — Bylo tedy nedělním divadelním představením docíleno neobyčejného úspěchu v každém směru! A hrálo se bez herců-hostů z města! Toť důkazem, že v Kravařích máme dosti výborných herců i výborný herecký dorost, ze kterého sluší zvláště jmenovati dvě velmi čilé dívenky a to sl. Jarošovou a Stočkovou.

47

⁴⁶ ČERVINKA, J. V. *Bezručův kraj: Českosocialistický obdeník pro XIV. mor.-slezskou župu*. 1923. roč. 5, č. 1–2.

⁴⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1937. roč. 8, č. 51.

Součástí zdejšího hudebního dění byly také koncerty hostujících těles (například pěvecký spolek *Před Těšínem*).

občané vědomi! — Koncert. Dne 17. května uspořádal u nás Pěvecký spolek „Před Těšínem“ koncert. Jak program, tak i provedení koncertu bylo prvotřídní. Nenašel však dostatek pochopení, neboť byl slabě navštíven. Výmluv hodně, ale skoro žádná vážná. Však kdyby to byla tancovačka, sál by byl nabitý. Jisté je, že Kravaře koncertu takového ještě neslyšely a tak hned neuslyší, neboť kdo se k nám odváží teď uspořádat nějaký zájezd? Přes tak slabou účast přece jenom koncert plně své poslání vykonal a nepochybujeme, že až příště před ně předstoupíme se žádostí o nový zájezd, že neodmítnou, ale znovu přijedou a to před naplněný sál. Do té doby se snad natolik naši lidé vzpamatují a poznají, co je jejich povinností. Stěžujete si na nedostatek kulturních podniků a když je máte, ignorujete je! — 48

Důraz byl kladen také na duchovní hudbu. Při kostele fungovala schola. Ta zpívala především při nedělních mších a oslavách důležitých církevních svátků v průběhu kalendářního roku (Vánoce, Velikonoce atd.). Z novinových zpráv víme o provedení pašijové hry „*Utrpení Páně*“ v roce 1937. Složil ji zdejší katecheta František Havlíček. Farnost také organizovala poutě, nejčastěji do Hrabyně⁴⁹, při kterých se v přestávkách mezi modlitbami zpívaly oblíbené mariánské poutní písně⁵⁰.

Z Kravař. [(Oslava jmenin.) Milého a zároveň zaslouženého překvapení k jmeninám dostalo se ředitelce Státní hospodářské a hospodyňské školy v Kravařích, sestře představené Františce Malurové. Chovanky toho ústavu nacvičily v soukromých hodinách českou mešní skladbu od P. A. Halíka „Spěj, duše, zbožně k výšině“ a tuto za řízení pana nadučitele Josefa Židka při nedělních slavných bohoslužbách, které z ochoty převzal a vykonal Msgr. Jos. Kuča, em. děkan z Opavy, zdařile přednesly. Lahodným zpěvem a bezvadným přednesem potěšily vděčné chovanky nejenom paní ředitelku, nýbrž i ostatní hosty, kteří bohoslužbě obcovali jen tak dále. Zpěv zušlechťuje a povznáší.

Do Kravař a okolí. Po řadě úspěšných her připravilo vedení divadelního odboru „S. K. Kravař“ v Kravařích za spolupráce místní inteligence pro svatopostní dobu svým příznivcům a návštěvníkům velmi výpravnou pašijovou hru „Utrpení Páně“, kterou napsal dp. katecheta Fr. Havlíček. V této dramaticky účinně stavěné hře o pěti dlouhých jednáních s tklivými zpěvy sólovými a dojemnými sbory s průvodem orchestru odehrávají se úchvatné scény ze života Kristova. Účinkuje 110 osob, hraje se v původních krojích biblických. 52

⁴⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1931. roč. 2, č. 24.

⁴⁹ Poutní místo vzdálené 10 km od Kravař.

⁵⁰ Mariánské slavnosti mají v Hrabyni tradici již od 18. století.

⁵¹ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku*. 1924. roč. 31, č. 11.

⁵² *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1937. roč. 8, č. 12.

Příležitostí k hudebním produkcím byly rovněž různé výroční akce. Většinou se jednalo o koncerty, popřípadě divadelní představení s hudebním doprovodem.

— (Hasičské jubileum.) Místní hasičský sbor oslavil své 30leté trvání okázalou slavností v zahradě p. Glabazně. Celá obec byla slavnostně vyzdobena. Hudebníci hráli české kousky a státní prapor vlál na výletišti. Je to první „německá“ slavnost v Kravařích, při níž se neprovokovalo proti státu. Tedy obrat k lepšímu?

53

54

11. září 1932 se u příležitosti otevření nové školy v Kravařích konala slavnost, tzv. Hlučínský den. Slavnost byla zahájena fanfárami z opery Libuše Bedřicha Smetany. Součástí programu byly koncerty předních pěveckých spolků a hudebních sborů z Opavska a vojenské hudby.

⁵³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1930. roč. 1, č. 2.

⁵⁴ PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1929. roč. 30, č. 55.

Hlučinský den v Kravařích dne 11. září. Dopolnední oficiální program stanoven na schůzi předsednictva Národní rady. Bude zahájen o půl deváté slavnostní polní mši u nové školní budovy, načež bude kázání církevní. Poté zahájení předsedou Nár. rady a proslovy zástupců státních úřadů a korporací. Následovati bude odhalení pamětní desky p. presidenta republiky, pěvecké a hudební sbory, vysvěcení školy. Odpolední program určen ve schůzi akčního výboru v Kravařích. Bude oznámen v nejbližších dnech plakáty a časopisy. Po průvodu bude pestrá hlučinská slavnost v zámeckém parku. Nad obcí kroužiti budou letadla a vyrazí čestná rota vojáků s hudbou. Kroužované skupiny a alegorické vozy zpestří průvod i zábavu. Nuže do práce a na shledanou 11. září!⁵⁵

V roce 1934 byla v Kravařích zřízena hudební škola.

Hudba však byla nejen organizovanou činností, ale také zcela přirozenou součástí běžných životních událostí (svatba, pohřeb, vojenský odvod atd.).

Z Kravaře. Den před obsazením Ratibořska byla v Kravaři svatba a večer muzika. Někdo z Kravaře pozval — bezpochyby si udělal špatný žert — k svatební muzice vojáky ze Dvořiska od pohraniční stráže. Přišli tři a byli to Němci z Čech, kteří mysleli, že budou jako Němci vítáni. Avšak zmýlili se. Když začali tančiti byli vystrčeni a když se před znásilněním bránili, vytrhl jeden z nich z kapsy ruční granát a hodil jím na ulici po protivnících, který vybuchl. Nebyl sice nikdo zabit, avšak bylo tlakem vzduchu vybito mnoho oken v sousedních domech.

56

Zdejší vypjatá společenská situace se promítala i do soužití obyvatelstva. Docházelo k četným manifestacím, roztržkám a výtržnostem, především ze strany proněmecky smýšlejícího obyvatelstva. Jednalo se hlavně o provokativní zpěv německých písní a písní z pruských dob přímších. V pozdějších letech v Kravařích rychle vzrůstal počet obyvatel, podporujících Henleinovu Sudetendeutsche Partei (SdP), názorově blízkou Hitlerově NSDAP. Svě přesvědčení dávali, mimo jiné, najevo zpěvem zakázaných „hakenkrajclerských“ písní.

⁵⁵ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1932. roč. 3, č. 35.

⁵⁶ *Naše Slezsko: Časopis československé strany lidové.* 1920. roč. 11, č. 10.

Dopisy.

Z Kravař. Pánbůh nerozumí moravský. Alespoň by to chtěli dokázat zdejší Moravconěmci, a to demonstracemi v kostele, v domě Božím. Druhý vánoční svátek umínili si, že na ranné překřičí moravský zpěv zbožných věřících hulákáním německé písně. Když se chrámem zbožně nesl starodávný vánoční chorál v moravské řeči, vpadly jak na komando do toho hrubé mužské hlasy, k nimž se brzy přidaly písklavé diskanty ženské. Nepěkný úmysl se demonstrantům zdařil — krásný moravský zpěv byl řevem přehlušen.

57

Důležitou osobou hudebního dění v Kravařích byl místní učitel Josef Židek. Výrazně se podílel na většině zdejších hudebních produkcí. Nacvičoval s žáky hudební čísla k divadelním představením i k oslavám nejrůznějších významných událostí, účinkoval na plesech a spolupracoval také se zdejší farností (nacvičil a řídil například pašijovou hru Utrpení Páně). Ve své době významně přispěl k rozvoji hudebního života v Kravařích.

Z Kravař pocházel a žil zde písničkář Josef Klásek. Zasloužil se o propagaci starých písní svého kraje. Spolupracoval se zdejší spisovatelkou Ludmilou Hořkou. Zemřel v roce 1937.

---

⁵⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1935. roč. 6, č. 2.

3.2.1 Kouty

Společenské dění v Koutech bylo úzce svázáno s děním v Kravařích, čemuž přispívala zejména územní spjitost obou obcí.⁵⁸

Většina obyvatelstva byla silně proněmecká, proto nebylo jednoduché češtinu v Koutech prosadit. Často zde byla pořádána divadelní představení, z nichž první hrané v češtině provedli kravařští ochotníci v roce 1923. Hudba doprovázela celý průběh představení, nebo zněla v přestávkách. Jednalo se o ochotnickou hudbu, místní mladé učitelstvo nebo hostující kapely z okolních obcí (například kapela z Darkovic).

Z Kravař a Koutů. Kravařští ochotníci učinili první pokus zakotvit v Koutech, kde dosud hrálo se výhradně německy. Už předem provedena tamnějšími odrodilci zuřivá agitace, aby ani jeden občan koutský nevkročil na české představení. Ale zvítězila touha po ušlechtilé zábavě, a tak měli jsme naplněný veliký sál u Svrkošů. Hrálo se „Srážka vlaků“ a „Pan okresní soudce“, obé velmi zdařilé. V přestávkách hrála ochotnická hudba.⁵⁹

Tak jako na území celého Hlučínska, i v Koutech byl uctíván kult prezidenta T. G. Masaryka. Každoročně probíhaly oslavy jeho narozenin pořádané odborem *Slezské Matice osvěty lidové*. Hudebně se na nich podíleli především učitelé s žáky místní školy. Hrány byly nejen státní hymny, ale také české národní písně. Po Masarykově smrti v roce 1937 zde byla za pomoci *SMOL* uspořádána smuteční vzpomínka, při níž děti zdejší obecné školy spolu se členy učitelského sboru zazpívali sborové písně. Slavnost byla ukončena státní hymnou.

Z Koutů. 84. narozeniny p. presidenta republiky odslavily společně odbor Sl. Matice osvěty lidové a místní obecná škola. Po proslovu uč. F. Beránka následovaly pěkné zpěvy a recitace žáků. Učitelé zahráli směs z čes. národních písní. Velmi se líbilo cvičení malých hasičů a tanečky děvčat. Dojemně zapůsobila slova písně, zpívané žáky před obrazem p. presidenta: „Tatíčku starý náš, ať se nám zachováš“. Slavnost ukončena zapěním státních hymen. Návštěva byla opravdu potěšující.⁶⁰

⁵⁸ Ke sloučení obcí Kravaře a Kouty v jeden správní celek – město Kravaře – došlo v roce 1960.

⁵⁹ ČERVINKA, J. V. *Bezručův kraj: Českosocialistický obdeník pro XIV. mor.-slezskou župu*. 1923. roč. 5, č. 51–52.

⁶⁰ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1934. roč. 5, č. 11.

Na rozvoji kulturní činnosti zde měly podíl také německé spolky. Působil zde *Deutscher Kulturverband Kauthen*, který uspořádal v roce 1929 „*Sommerfest*“, či spolek *Turnverein*, jehož aktivity však měly značně provokující podtón.

Z Koutů. Turnverein koutský s hudbou, hrající píseň „Unser Hauptmann steigt zu Pferde“ a „siegreich wollen wir..schlagen“, táhl korporativně do Kravař ke mši svaté s holými hlavami. Dokonce chtěli vyrukovati v uniformách, ale zgablo jim. To zase Kravaře měly podívanou na disciplinu.

61

---

⁶¹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1931. roč. 2, č. 6.

3.3 CHUCHELNÁ, Koberžice, Bolatice, Hněvošice, Sudice, Rohov, Bělá

Největší počet kulturních událostí se v této oblasti konalo v obci Chuchelná. Dále to byly Koberžice a Bolatice. Tyto tři obce byly hlavními kulturními centry. Lze předpokládat, že tomu tak bylo především díky jejich větší rozloze. V ostatních okolních obcích byla kulturní činnost spíše výjimkou.

Kulturní sezóna zde byla zahajována tradičními plesy a bály. Hudební doprovod zajišťovaly místní kapely, kapely z okolí nebo vojenská hudba.

V průběhu roku byly pořádány večírky a zábavy lidovějšího charakteru, spjaty často s významnou událostí či jubileem určité instituce nebo podniku. Hudební složku těchto večírků zpravidla zajišťoval místní hudební kroužek. V Koberžicích byly organizovány spíše žákovské besídky, jejichž hudební program tvořili nejen žáci, ale také místní učitelé hudby.

Z Chuchelné. Ve čtvrtek 22. t. m. vítali v přátelském večírku za spoluúčinkování místního hudebního kroužku státní zaměstnanci nového ředitele továrny na tabák pana Emanuela Růžičku, který byl na zdejší působiště přeložen z Jáchymova. Doufáme, pane řediteli, že se Vám bude v novém působišti líbiti a přejeme Vám a Vaší rodině zde největší spokojenosti. — Místní odbor M. O. L. pořádá tuto neděli v zahradě p. Jos. Postulky st. „Restaurace u hranice“ letní slavnost spojenou se střílením o ceny z vojenských pušek. Tanec v přírodě, koncert hudebního kroužku a jiné pobaví hosty, které odbor co nejsrdečněji zve. ⁶²

Velké zastoupení měla divadelní představení se zpěvy a operety. V Bolaticích bylo jejich pořádání zaštitěno dramatickým odborem spolku *Sokol*. V Chuchelné měl hudebně-dramatickou činnost na starost divadelní odbor *Matice osvěty lidové* a místní ochotnický hudební kroužek řízený Karlem Kuchařem. Po odehrání představení se často konala volná zábava při hudbě zdejšího jazz-orchestrů či tamburašského orchestru. V Chuchelné účinkovaly i hostující soubory z okolí, například pěvecko-divadelní spolek *Vlastimil* z Opavy-Kateřinek, který se zde těšil velké přízni a ohlasu.

⁶² *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1937. roč. 8, č. 31.

Z Bolatic. (Divadlo.) V neděli dne 11. t. m. v 8 hodin večer hraje v Bolaticích v rámci činnosti tamního Sokola divadelní hru se zpěvy dramatický odbor Sokola z Chuchelné. Na pořadu je oblíbená hra Kalusova „Ženská vojna“ s líbivou hudbou Marhulovou. Hra je vypravěna bohatě a hraje se v původních slováckých krojích. Stejně je postaráno o dobrou hudbu. O hru je velký zájem a proto v neděli večer všichni do Bolatic „ke Kramářům“, kde na novém jevišti uvidíte hýřivou krásu našich slováckých krojů a líbivou hudbu, vtip a smích... — (Kurs předvojienské výchovy v Bo-

63

Tradiční oslavy narozenin prezidenta T. G. Masaryka, 7. března, se dodržovaly ve všech těchto obcích. Programy jednotlivých oslav, jenž se od sebe příliš nelišily, byly složeny ze zpěvů oslavných písní, sborů a státních hymen. Uváděna byla divadelních představení, hudebních akademie či žakovské besídky. Hudební složku zajišťovaly místní hudebně-dramatické spolky, žactvo společně s učitelským sborem a rovněž hostující hudební tělesa, především pěvecko-divadelní spolek *Vlastimil*.

a národa roli dědičné! — Oslava prezidenta T. G. Masaryka. V neděli 5. března večer oslavovali jsme v Chuchelné v hostinci p. Jos. Postulky ml. 83. narozeniny a jmeniny našeho milého taříčka pana prezidenta T. G. Masaryka. Všechny české spolky s obecnou školou přičinily se o to, aby tato slavnost v naší pohraniční obci došla velkolepě a co nejdůstojněji. Slavnost zahájil Křížek uvítáním všech přítomných, kterých bylo téměř plný sál. Žáci 5. třídy za řízení svého učitele zapěli chorál „Bývalí Čechové“. Potom p. učitel Směja měl asi půlhodinový proslov našemu velikánu prezidentu Masarykovi. Jeho přednáška byla obecně se zájmem vyslechnuta a vzbudila u přítomných hluboký dojem. Po oslovu vystoupila na jeviště malá žačka Jarmilka Stýnová, která před ozdobenou sochou prezidentomile blahopřála za slezské děti. Potom ná-

sledovaly: Tatfčku starý náš! (sbor), T. G. Masarykovi (sborová recitace), Kdož jste boží bojovníci... (sbor), Kysuca (sbor), V širém poli (sbor), Orala (sbor). Žactvo čsl. Orla v krojích provedlo některá prostná cvičení a utvořilo pěkné skupiny. Veliké překvapení učinil nám p. učitel Směja svými malými houslisty, kteří ponejprv veřejně vystoupili a doprovázeli na housle žáky páté třídy při zpěvu oblíbené presidentovi písně „Teče voda, teče“. Vaše vystoupení, vy malí muzikanti, pro začátek bylo pěkné, všem se líbilo, číňte se, neboť rádi vás zase poslechneme. Pak zapěli žáci tyto sbory: „Stávaj, Honzo“, „Sadaj, Slnko“, „Praporek vlá“, „Osvoboditeli“, „Na Bílé hoře“, „Sláva Tobě“. Všechny sbory a recitace nacvičil s dětmi pan učitel Směja. Ke konci slavnosti ozářen na jevišti souladně seskupený „Živý obraz“, byli tam legionáři, děvčata a mládež v krojích i naše děvčata v pestrém hlučinském kroji byly zastoupeny, také stařenka paní Fojtková se starcem p. Komárkem dojemně působili. Všichni stáli okolo ověnčeného poprsí prezidenta a vzdávali mu tak hold. Při tom zazpívaly školní dívky národní hymny a slavnost, která zanechala u přítomných veliké nadšení a hluboký dojem, se tak důstojně ukončila. V úterý 7. března oslavily narozeniny našeho prezidenta děti ve škole, kteréžto slavnosti účastnily se také dívky z mateřské školy a přišli i někteří rodiče.

64

V podobném duchu se konaly oslavy narozeniny druhého československého prezidenta Edvarda Beneše.

⁶³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1937. roč. 8, č. 15.

⁶⁴ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1933. roč. 4, č. 12.

Pravidelně se dodržovaly oslavy Svátku matek, Dne dětí či tradice kácení máje. Součástí slavností byl, mimo jiné, průvod s hudbou doprovázející alegorické vozy znázorňující obraz věrnosti k národu a vlasti.

Z Chuchelné. Odbor Matice osvěty lidové v Chuchelné pořádá v neděli 28. května 1933 národní slavnost „Kácení máje“ s následujícím programem: Sraz účastníků před 2. hod. odpoledne před spolkovou místností, před hostincem p. Karla Nevřely. Odtud půjde průvod s hudbou vesnicí na školní hřiště, kde školní dívky v krojích zatančí při hudbě nacvičenou „Českou besedu“, nato pak bude kácení máje. Odchod na výletišť (na louku) s hudbou, kde budou různé atrakce, buffet a naše děti zatančí v krojích „Hlučínské tance“. Večer o 8. hod. bude taneční zábava v sále p. Jos. Postulky ml. V případě nepříznivého počasí koná se vše v tomtéž hostinci. Pročež všechny příznivce z okolí k naší slavnosti srdečně zveme a těšíme se na shledanou v neděli.

65

Každoročně byl oslavován den vzniku samostatného Československa, 28. říjen. Hudební stránku oslav zajišťovali místní učitelé, žáci, sbory či kapely.

Z Koberčic. 15. výročí zřízení československé republiky oslaveno bylo u nás neobyčejně radostně. Je vidět i v naší obci, že čím větší mračno se tvoří za hranicemi, že tím pevněji se srážíme svorně v jeden houf pod prapor Republiky. — V pátek 27. října sestavil se u hostince p. Uličky lampionový průvod, v jehož čele nesena státní vlajka. Hasiči nejen že se účastnili v krojích, ale vypravili i alegorický vůz. Za zvuků řízných kapel a za nekonečného jásohu a provolávání slávy republiky a p. presidentovi prošel průvod obcí. Mnoho oken bylo ozdobeno a osvětleno. Zastaveníčko bylo u hrobu vlasteneckého p. faráře Otavy, kdež zazpívány mu na počest státní hymny a provolána nehynoucí vděčná paměť moravského lidu. Nato následovala slavnost v sále u Uličků. Zahájil ji uvítáním předseda odboru Matice Opavské p. farář P. Zlotý, mačež žactvo měšťanské školy zapělo slavnostní sbory. Po proslovu p. uč. Val. Kužílka následovala ostatní čísla pestrého programu, jenž se velice líbil přečetnému obecenstvu, které zaplnilo rozsáhlý sál tak, že nebylo hnutí. Z rozsáhlého programu jmenujeme aspoň moravskou besedu žaček měšťanské školy v hlučínských krojích a tělocvičnou hru malých vojáčků školy obecné. K

lesku slavnosti přispěl nemálo p. uč. Kraus, který virtuózně přednesl na houslích skladby Dvořákovy a Brahmsovy za klavírního doprovodu p. E. Drastíka. — Ve svátek Svobody sehráli pak míst-

66

⁶⁵ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 45.

⁶⁶ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 45.

Dne 20. listopadu 1930 byl v Chuchelné založen *Tamburášský sbor* odboru *Slezské Matice osvěty lidové* vedený Karlem Kuchařem ml.

V roce 1934 byla v Bolaticích uspořádána hudební akademie ku příležitosti 110. výročí narození hudební skladatele Bedřicha Smetany.

Z Bolatic. Jubileum našeho hudebního velikána bylo v Bolaticích velmi důstojně oslaveno slavnostní hudební akademií, na níž účinkovali vedle žáků měšťanské školy také členové místního pěveckého kroužku a jako sólisté pí. F. Remešová a p. J. Menčík. Na programu byly ukázky ze všech skorem děl našeho nesmrtelného tvůrce, které velmi vystižným a pro-

myšleným způsobem doprovázel prof. Menčík, který také nastínil ve své řeči život a růst Bedřicha Smetany. Všechna čísla byla velmi zdařilá i provedením, takže úroveň celého programu byla opravdu nečekaná. O klavírní doprovod se mistrně postaral učitel M. Remeš. Akademie byla odpoledne provedena pro žactvo místních škol, večer pak pro širší veřejnost. Překvapovala však naprostá neúčast okolních hostů, třebaže bolatičtí navštěvují velmi pilně podniky v okolí a také neúčast mnohých Moravců, neboť vstupné nemůže být omluvou — bylo tentokrát opravdu minimální! — Přes to akademie vykonala kus další práce ve smyslu hesla „Zpěvem k srdci — srdcem k vlasti“ a toho nám je zde především zapotřebí.

67

Dále se roku 1934 pořádala v Bolaticích první sokolská tělocvičná akademie zahájena sborem Bedřicha Smetany „*Věno*“. Přestávky programu vyplňoval místní pěvecký sbor vedený sbormistrem br. Remešem.

V témže roce se také konala jubilejní matiční slavnost v Chuchelné. Program byl bohatě hudebně zastoupen. Hudební složku zajišťovala hudba p. Uvíry.

V roce 1936 byl v Kobeřicích uspořádán Den brannosti, první na Hlučínsku, jehož součástí byl koncert vojenské hudby.

⁶⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1934. roč. 5, č. 25.

3.4 ŠTĚPÁNKOVICE, Velké Hoštice, Malé Hoštice, Oldřišov, Chlebičov, Svoboda

Tyto obce spojuje nejen územní poloha, ale také pestrost pořádaných kulturních událostí. Většina z těchto obcí se podílela na téměř všech typech níže uvedených akcí. I přesto lze dle množství novinových zpráv pokládat za největší kulturní středobod této oblasti obec Štěpánkovice.

Počátek roku byl tradičně spojen s pořádáním plesů a bálů. V dobovém tisku lze nalézt zmínky o jejich konání ve Štěpánkovicích, Malých Hošticích a Oldřišově. Hudbu, která plesy doprovázela, zajišťovala místní či vojenská hudba, jazz-band nebo hostující hudební spolky z okolí.

Ze Štěpánovic. V neděli 6. února t. r. pořádal zdejší sbor českých dobrovolných hasičů svůj první ples, při kterém účinkovala hudba uniformovaného policejního sboru z Mor. Ostravy. Ples se nad očekávání pěkně vydařil. Prostorný sál „U Hoňků“ byl naplněn do posledního místečka. Účastníci setrvali v družné zábavě až do doznění posledních tónů hudby. Hasičský sbor děkuje všem milým hostům z okolí, váženým hostům z Hlučína, místnímu občanstvu za účast a prosí, aby sboru svou přízeň nadále zachovali. Děkuje také všem dárcům různých věcí a peněžitých částek pro vybavení bufetu, všem členům sboru a všem těm, kdož se přičinili o morální a finanční úspěch plesu. 68

Součástí kulturního dění byla též bohatá koncertní činnost, typická zejména pro Štěpánkovice. Pravidelně zde koncertovalo *Pěvecké sdružení slezských učitelů*.⁶⁹ V letních měsících probíhaly koncerty formou zahradních slavností.

Ze Štěpánovic. V neděli dne 4. prosince 1932 zavítá do Štěpánovic vzácný host — Pěvecké sdružení slezských učitelů — aby i zde předneslo a propagovalo krásný sborový zpěv. Na pořadu: 1. J. B. Foerster: Hymnus, Oráč, Polní cestou, Velké, širé rodné lány. 2. Antonín Dvořák: Hostina, Milenka travička. 3. Bedřich Smetana: Tři jezdci. 4. Pavel Křížkovský: Dar za lásku, Utonulá. 5. O. Hilmer: Nefukej. 6. Jar. Kříčka: Prešporská kasařna, Vosoko zornička, Tancuj, tancuj. 7. Rudolf Wünsch: Lidové zpěvy slezské. Jsme přesvědčení, že pořad koncertu přiláká hojnou účast nejen ze Štěpánovic, ale i z okolí. Začátek o půl 4. hod. odpoledne v sále p. Rud. Hoňka. 70

Koncert Pěveckého sdružení slezských učitelů ve Štěpánkovicích, který uspořádal Matiční odbor v neděli, byl pěkně navštíven a byl bezvadnou ukázkou hlasové rutiny a umělecké techniky účinkujících. Předneseny byly sbory od Smetany, Suka, Foerstra, Kříčky, Křížkovského, Dvořáka, Wünsche a 4 sbory od sbormistra Sdružení p. kap. Pavla Sigmunda, zharmonisované to písně slezské ze sbírky P. Myslivce. Posluchačstvo odměňovalo umělce hojným potleskem. U Sdružení nutno také chváliti nevšední ohotu a porozumění pro těžké poměry hlučinské, podle něhož nedalo se za svou námahu ničím honorovati. Poděkoval jim na místě předseda odboru p. Harazim. 71

⁶⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1938. roč. 9, č. 8.

⁶⁹ Založeno 1. 10. 1906 Opavě. Zakladatelem a prvním předsedou byl Rudolf Gudrich. Prvním sbormistrem se stal skladatel a varhaník František Černín.

⁷⁰ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1932. roč. 3, č. 39.

⁷¹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1934. roč. 5, č. 16.

Uváděno bylo velké množství divadelních her se zpěvy. Zejména v Oldřišově, dále pak ve Štěpánovicích a Malých Hošticích. V roce 1925 uspořádal v Oldřišově zdejší učitel a profesor hudby, Karel Frydrych, pěvecko-divadelní akademii. Součástí programu bylo vystoupení místního pěveckého sboru vedeného Karlem Frydrychem. Repertoár se skládal pouze z českých národních a vlasteneckých písní, jež měly podpořit vztah zdejšího obyvatelstva k českému národu. Sbor spoluúčinkoval téměř při všech divadelních představeních v Oldřišově. V Malých Hošticích působil divadelní spolek *Tyl*. Ve Štěpánovicích nacvičovalo herecké i hudební party nejčastěji žactvo s učitelským sborem.

Z Oldřišova. Na sv. Štěpána 26. prosince o 7. hod. več. budou naši ochotníci z mládeže zdejší hrát divadlo: „Potkalo ji štěstí“ obraz ze života se zpěvy. Při tom předvedeny budou ještě zpěvní sbory naším pěveckým spolkem, který pod řízením p. učitele Frydrycha už tolik pěkných věcí nám zazpíval jak v kostele tak jinde. Těšíme se a těšilo by nás, kdyby nás navštívili i z okolí, aby poznali co všechno u nás se osvětově již vykonalo v první řadě přičiněním milého našeho p. učitele Frydrycha. — (Na orelské akademii) v neděli v Opavě u tří kohoutů zpíval a hrál náš sbormistr p. Frydrych. Opavští záviděli nám tak talentovaného umělce a podali důkaz tím, že donutili ho tleskáním, aby dvakrát přidal k svému programu. Bylo nás asi 20 oldřišovských přítomno při akademii. Myslím, že podobnou akademii uslyšíme i u nás brzo.

Ze Štěpánovic. Dětské divadlo. Ve svátky vánoční a na sv. Tří krále sehrálo žactvo zdejší obecné školy za spoluúčinkování zdejších ochotníků a za doprovodu hudby p. Černého z Kravař krásnou vánoční hru od varhaníka a ředitele kůru v Paskově p. Ant. Hendrycha „Čarovnou noc“. Hru a zpěvy obětavě nacvičila i dirigovala pí. Hedvika Mašlaňová, choť řídícího školy ve Štěpánovicích. Hra všeobecně se líbila, což jest nejlepší odměnou účinkujícím, kteří hráli všichni velmi procítěně, jak již hra sama toho vyžadovala.

72

73

Velký důraz byl kladen také na duchovní hudbu. V každé obci působil kostelní sbor vedený nejrádka některým z místních učitelů. Velmi se dbalo na dodržování tradičních oslav duchovních svátků – posvícení (Kirchweihfest) či svátek Sv. Václava.

⁷² *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku*. 1924. roč. 31, č. 53.

⁷³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1934. roč. 5, č. 16.

Z Velkých Hoštic. V neděli 13. ledna byli jsme velmi překvapeni krásným zpěvem při mši sv. za řízení p. říd. učitele Viktora Liska. Panu řídícímu vyslovujeme Pán Bůh zaplať za Vaši námahu. Těšíme se, že nás pan řídící zase brzy překvapí tak krásným zpěvem a děkujeme jemu a všem zpěvákům za jeho velikou námahu.

Z Velkých Hoštic. Oslavu památky Sv. Václava pořádal u nás v neděli 3. t. m. pěvecko-divadelní spolek „Budivoj“ z Kateřinek. Zazpíval za mistrného řízení osvědčeného a neúnavného dirigenta pana Ant. Malocha v sále „u Peterků“ řadu sborových a sólových písní vlasteneckých. Výborně nacvičené sbory byly lahodnými, jarými hlasy se zápalem, prostě a srdečně předneseny a s radostným zanícením vyslechnuty. Nadšení obecnstva stupňovalo se při každém čísle a vyvrcholilo, když mohutným hlaholem zazněl svatováclavský chorál. Přidaný krásný mužský sbor „Uboj“ a několik laškových slezských písní uvítala hojně přítomná mládež s jásotem. Obdivovali jsme vzornou výslovnost obzvláště při ženském sboru „Žito“ a ukázněnost celého pěveckého tělesa. Slavnost byla důstojně zakončena zapěním státních hymen a přinesla slušný výtěžek pro zařízení mateřské školky a zajisté pohla srdcem naslouchající omladiny a posílila v ní úctu a lásku k svatému našemu patronu a jím tolik milované, drabé české vlasti. Díky Vám, nezištní, obětaví

7. březen se každoročně konaly oslavy narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Program oslav se skládal z divadelních her se zpěvy prováděných většinou žactvem. Dále koncertů, sborových zpěvů či průvodů doprovázených nejčastěji vojenskou hudbou.

Ze Svobody. Žáci obecné a mateřské školy ve Svobodě uspořádali v den 87. narozenin pres. Osvoboditele veřejnou oslavu v sále p. Halfara. Oslava zahájena byla žáky II. třídy. Ti zazpívali trojhlasně „Slezskou hymnu“ a „Slovan jsem“, načež žákyně T. Buchtová přednášela o pres. Masarykovi. Po přednášce následoval sbor „Hold p. presidentovi“, hymny a scény. až řízení p. řídícího učitele Josefa Kremra sehrána byla pohádka se zpěvy a tanci „Krkonoš“. Všechna čísla, zvláště poslední, se vydařila a byla odmětována potleskem všech přítomných. Oslava byla důstojná a účast velmi pěkná. Všem místním a zvláště přesporním ze Štěpánkovic, Nového Dvora a Vrbky děkujeme za účast. Rovněž děkujeme i těm, kteří nemohli se naší oslavou účastnit — za finanční podporu.

Květen patřil oslavám Svátku matek, jejichž program nacvičovalo žactvo. Nejčastěji byly prováděny sborové písně a divadelní hry se zpěvy. Byly také zvány hudební spolky z blízkého okolí (například pěvecko-hudební spolek *Budivoj* či *Vlastimil* z Opavy-Kateřinek).

⁷⁴ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku.* 1924. roč. 31, č. 3.

⁷⁵ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku.* 1926. roč. 33, č. 41.

⁷⁶ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1937. roč. 8, č. 11.

Oslavy Dne dětí byly rovněž příležitostí k veřejným vystoupením žáků místních obecných škol.

Svátkem, na nějž se kladl velký důraz, byl 28. říjen. Den vzniku samostatného Československa se slavil ve všech obcích. Oficiální charakter oslav podporovaly státní hymny. Obcemi procházely lampionové průvody doprovázené hudbou. Velmi oblíbené byly sborové zpěvy. Sloužily se zpívané mše. Uváděna byla divadelní představení a žakovské akademie.

Z Oldřišova. Státní svátek 28. října oslaven byl v Oldřišově velmi pěkně. Dopoledne konána byla oslava v obecné škole za velké účasti rodičovského sdružení státní obecné školy a příznivců. V krásně vyzdobené třídě přivítal přítomné rodiče řídící školy Fr. Ilgner, načež žáci všech tříd přednášeli vhodné básně, zpěvy, tanečky a předvedli dojemnou scénu „Kde domov můj?“. O významu státního svátku promluvil k rodičům a dětem p. učitel Boh. Petlach, jehož řeč rodiče velmi vřele přijali. Na ukončení zapěny státní hymny. Večer pořádala měšť. škola oslavu v sále p. Wernera, která byla pěkně navštívena jak místními tak i okolními občany. Slavnostní projev učinil ředitel Jaroslav Švidrnoch. Program byl velmi pestrý. Velmi pěkně vyjímala se tělocvičná čísla žáků a písně zazpívané místním pěveckým kostelním sborem, řízeným p. uč. Karlem Frydrychem. Ku konci zahrála na klavír malá umělkyně, žačka I. tř. obecné školy, Růženka Frydrychová, doprovázena p. uč. Frydrychem. Přednes skladby byl bezvadný a zaslouží jistě za to veřejné pochvaly. Po vyčerpání programu zapěny státní hymny a provoláno zdar republice čsl. V neděli v rámci oslav 14. výročí osvobození našeho národa pořádal Odbor Matice Opavské se sportovním klubem „Moravan“ taktéž velmi zdařilou oslavu v sále p. Wernera, sehráním divadelní hry „Cikánčina pomsta“. Po prvním jednání promluvil k přítomným, jimiž byl sál úplně naplněn, předseda odboru Matice Opavské p. řídící F. Ilgner, který v hluboce založené řeči vyzvedl význam 28. října pro náš národ a naši moravskou větev na Hlučínsku. Pan řečník uká-

Z Malých Hoštic. Oslavy státních svátků byly v dřívějších dobách u nás pořádány některým z četných spolků, a to vždy sehráním nějakého divadelního představení s proslovem, až teprve letoším rokem převzalo protektorát těchto oslav obecní zastupitelstvo. Že tyto oslavy za účasti všech místních spolků a korporací, kterých je v naší poměrně malé obci 18, slovy o s m n á c t, mají důstojnější průběh, jest samozřejmé. Letošní oslavy 15. výročí naší samostatnosti budou mít tak pestrý program, jako nikdy dosud. V sobotu 28. října dopoledne v 8 hod. koná se akademie v sále hostince p. Dihla, kde mimo proslovu p. starosty obce, recitaci školních dětí a j. bude jako hlavní bod programu radiový přenos oslav z pražského hradu, u kteréžto příležitosti naskytne se všem přítomným možnost poslechnouti projev p. presidenta a významných osobností naší vlády. Odpoledne v půl 5 hod. bude u kaple koncertovat hudba p. Uvíry a v 6 hod. uspořádán bude lampionový průvod vesnic s hudbou za účasti školních dětí, obecního zastupitelstva, všech krojovaných i nekrojovaných, i čes. spolků. Do průvodu bude zařaděn i alegorický vůz. Oslavy budou zakončeny div. představením „Na lavici obžalovaných“, které tentýž den večer sehraje místní sport. klub Slavia. —ek.

Na sklonku roku bylo pořádáno velké množství tradičních předvánočních akcí. Mezioblíbené patřily nadílky pro děti, které byly často spojeny s provedením dětského vánočního představení a zpěvem vánočních koled. Konaly se koncerty duchovní hudby či předvánoční večírky za doprovodu místní nebo vojenské hudby.

⁷⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 44.

⁷⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 44.

Z Velkých Hoštic. V neděli 21. t. m. po požehnání shromáždily se školní děti i jejich rodiče v sále u Peterků. Po několika vroucně přednesených koledách a deklamacích a jedné Dvořákové „Biblické písni“, krásně podané, p. uč. A. Rychlým a proslovu p. správce školy Liska, rozžehly děti za zvuku velebné písně: „Tichá noc, svatá noc“ vánoční stromček, který si samy přistrojily, ozářily a bellem, který panny vystříhaly a nalepily. Pod stromčkem byly již dárky připraveny. Nejprve byli poděleni sirotci šatstvem, věnovaným Okresní péčí o mládež v Hlučíně, pak ostatní děti dostaly malé, sladké dárečky.⁷⁹

Ze Štěpánkovic. Odbor Sl. Matice osvěty lidové a Sportovní klub Štěpánkovice pořádají v neděli 1. prosince t. r. v sále u Hoňků o 7. hod. „mikulášský večírek“. Na pořadu výborná fraška o 3 jed. „O nepodařeném honu“, výstupy a mikulášská scéna s rozdělením dárků. V přestávkách hraje hudba p. Uvíry. Dárky se přijímají v neděli od 4. hod. odpo. u Hoňků. K hojně účasti zvou pořadatelé. —⁸⁰

V roce 1931 byl ve Velkých Hošticích založen pěvecký a hudební kroužek podřízením zdejšího učitele Arnošta Rychlého. Repertoár kroužku se skládal ze slezských a hlučínských písní.

Dne 10. června 1934 se ve Štěpánkovicích konala jubilejní slavnost při příležitosti 10 let činnosti odboru *Slezské matice osvěty lidové*. Na počest zemřelých členů SMOL byla provedena slavnostní mše hudebního skladatele Vojtěcha Říhovského. Vystoupil zde pěvecký spolek *Vlastimil* z Opavy-Kateřinek. Nakonec prošel obcí průvod za doprovodu hudby.

⁷⁹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1931. roč. 2, č. 1.

⁸⁰ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1935. roč. 6, č. 49.

3.5 DOLNÍ BENEŠOV, Kozmice, Hať, Píšť, Darkovičky, Darkovice, Bohuslavice, Zábřeh

Tuto oblast charakterizuje její kulturní bohatost. Působily zde nejen české, ale i německé spolky. Díky úzké spolupráci kulturních institucí Dolního Benešova a Hlučína byly některé akce, konané pod patronátem Hlučína, pořádány v Dolním Benešově.

Tak jako na území celého Hlučínska, i zde začínala kulturní sezóna novoročními plesy, bály a masopustními zábavami. V Dolním Benešově byl tradičně pořádán ples Německého kulturního spolku – „Kulturverbandsball“ a „Sängerball“. Hudební doprovod zajišťovala vojenská hudba (nejčastěji *Vojenská hudba p. pl. 15 z Opavy*) nebo místní kapely (například *Die Parzik Kapelle*).

Z Dol. Benešova. Ples, pořádaný místní skupinou M. L. L. v sále Městského pivovaru, vydařil se nad očekávání dobře. Společnost byla prvotřídní, jakož i vše ostatní s hudbou p. pl. 15 z Opavy. Mimo jiné hosty navštívili ples p. okres. hejtman dr. Šiške z Hlučína, okr. hejtman vl. r. dr. Michálek z Opavy, št. Hrdlička s chotí za M. L. L. župu Moravskoslezskou, dále učitelský sbor z Bohuslavic a z Bělé, jakož i úřednictvo tabákové továrny z Chuchelné a velkoobchodník Kaštovský s chotí z Háje. — Přes to, že všude v okolí toho dne se konaly plesy, našlo se dosti lidí, kteří raději šli do Dol. Benešova. Účast místních členů byla slabá; tím milejší byla však návštěva p. řídícího Hrazdíry, učitele Hrbáče, slečny Látalové a pí. uč. Navrátilové. — Slabě navštívený truceples, pořádaný něm. nac. soc. stran v hostinci p. Onderky, našeho plesu nejen nikterak nepoškodil, nýbrž u všech rozumných lidí vzbuzoval útrpný úsměv. — Úspěch našeho plesu jak morální tak finanční byl velký. Srdečný dík patří všem, kdo jakýmkoli způsobem k jeho zdaru přispěli. Díky jest třeba vzdání též p. hostinskému Koristkovi, u něhož ples byl pořádán, za jeho nevšední ochotu, prokazovanou pořadatelům při plesu.

81

Benešchau. Der Kulturverbandsball am vorigen Sonntag war trotz der Krise stark besucht. Die Zehnminutenjammung ergab den Betrag von 170 Kronen. Die Parzik-Kapelle spielte vorzüglich. — Für den Sängerball am 1. Februar im Saale von Onderka zeigt sich jetzt schon lebhaftes Interesse und dürfte wohl mit einem noch besseren Besuch zu rechnen sein. — Am 31. Jänner veranstaltet die Freiw. Feuerwehr im Saale von Korzistka ihr Faschingsvergnügen, das schon am Nachmittag mit einem Familienkaffee beginnt. Bei beiden Veranstaltungen spielt die Parzik-Kapelle. — Die neue Gemeindever-

82

Pořádány byly také večírky. V obci Zábřeh se dle dobových zpráv konal v roce 1933 hasičský členský večírek za účinkování místního smyčcového kvarteta. V obci Hať měly tradici rodičovské večírky a školní besídky, které pořádali žáci místní měšťanské školy. Program byl složen z hudebních vystoupení sborových i sólových.

⁸¹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1931. roč. 2, č. 5.

⁸² PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1931. roč. 33, č. 9.

Z Hatě. 28. ledna pořádala I. obecná škola v hostinci p. Kurka „Rodičovský večírek“. Účinkovaly děti ze všech tříd. Zpívaly, tančily i přednášely velmi pěkně. Čtvrtou třídou byla předvedena ukázka z vyučování. Večírek zpestřili hudebními vložkami Růženka Strolená hrou na houslích, a malý klavirista Karlík Chovanec, který doprovázel hrou na klavír zpěvy, prostná cvičení, tanečky a rytm. cvičení. Večírek ukončil předseda rodičov. sdružení pan Karel Šula pěkným proslovem k rodičům.

83

Zejména v Dolním Benešově byla podporována bohatá koncertní činnost. Vystoupili zde například mužský sbor z Háje, komorní kvarteto z Hlučina, hudba německého spolku *Kulturverband* či spolek *Gesangverein Liedertafel*. Uskutečnil se zde také koncert žáků soukromé německé výuky – „*Das Schülerkonzert des deutschen Privatunterrichtes*“. V letních měsících byly v Kozmicích pořádány zahradní koncerty (*Gartenkonzerte*) v rámci letních slavností – „*Sommerfeste*“.

Téměř ve všech obcích byly prováděny divadelní hry se zpěvy či operety, které se těšily velké oblibě. Hudební složku zajišťovaly místní nebo hostující kapely (například *Kapela p. Kubce* z Hlučina) či žáci a učitelé zdejších škol. Z uvedených operet to byly například „*Tulácká krev*“ Karla Fořta nebo „*Veselá vojna*“ Johanna Strausse ml.

V oblasti duchovní hudby patřilo k nejzajímavějším hudebním počínům provedení „*České mše*“ Vojtěcha Říhovského roku 1932 v obci Hať. V jednotlivých obcích se slavilo také vysvěcení kostelů, tzv. odpust. Při té příležitosti byly slouženy slavnostní zpívané mše, jež byly zahájeny průvodem za zpěvu moravských náboženských písní.

Z Benešova. Jako každého roku konal se i letos v neděli 18. t. m. odpoledne za velkého účastenství věřících a za zpěvu svatojanské písně průvod k soše sv. Jana Nepomuckého. U sochy, která byla obětavostí dobrodinců pěkně opravena, byla litanie a příslušné modlitby ke cti tohoto světce. — Večer o 8. hod. pobavily nás

84

Oslavy narozenin prezidenta T. G. Masaryka byly charakteristické pestrostí a bohatostí programu, který měl ve všech obcích obdobný charakter. Především byly prováděny sborové písně a státní hymny, pořádány lampionové průvody za doprovodu hudby a hrána divadelní

⁸³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1934. roč. 5, č. 6.

⁸⁴ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku.* 1924. roč. 31, č. 21.

představení. Častým hostujícím hudebním tělesem byl pěvecko-divadelní spolek *Vlastimil* z Opavy-Kateřinek. Z místních těles to byl pěvecký sbor v Darkovicích a smíšený pěvecký kroužek v Píšti.

Měsíc květen byl ve znamení oslav 1. máje, Svátku matek a od roku 1935 narozenin prezidenta Edvarda Beneše – 28. května. Program těchto oslav se skládal především z vystoupení žactva zdejších škol za pomoci učitelských sborů.

Z Darkoviček. 23. května 1937 konal zdejší odbor MOL v rámci oslav narozenin prezidenta dr. Ed. Beneše letní slavnost, která se dobře vydařila. O půl 3. hod. vyšel ze školy průvod školních dětí, hasičů, hudby i ostatních občanů. Na hřišti zazpívaly děti písně. Pan řídící L. Marek promluvil o panu prezidentovi dr. Ed. Benešovi. Po proslovu za zvuků státní hymny vztyčena státní vlajka. Následovaly pěkně provedené tance a hry školních dětí, házená a volleyball. Mladíci a muži bavili se střelbou do terčů. Slavnost se všem líbila. Rovněž taneční zábava, kterou MOL tentýž večer uspořádala, byla dobře navštívena.

85

Dne 28. října se každoročně oslavovalo výročí samostatnosti ČSR. Oslavy byly pojímány velmi důstojně. Nechybělo zaznění státních hymen, vlasteneckých sborových zpěvů či sólová hudební vystoupení zdejších učitelů.

Z Darkoviček. Dne 27. října v 7. hod. večer byla zde konána oslava 12letého výročí prohlášení naší republiky. Oslava zahájena byla houslovým solem pana říd. uč. Ant. Kocmana za doprovodu p. uč. Vlad. Pejpka. Následovala přednáška p. říd. Kocmana, ve které velice pěkně promluvil o boji československého národa za samostatnost. Na to sehrána byla místními ochotníky fraška „Moje tvoje“ za režie p. uč. Mlčouška. Ze se velice líbila, o tom svědčil častý potlesk obecnictva. Následovalo opět několik hudebních čísel a na konec zazpívány národní hymny. Účast byla hojná a průběh oslavy klidný a důstojný. Poněvadž nebylo žádného vstupného, vybídnuto bylo obecnictvo, aby přispělo dobrovolnou částkou na Okres. péči o mládež; vybráno bylo 50 Kč.

86

Z Píště. Matice osvěty lidové uspořádala v den svátku Svobody oslavu s pěkným a hlavně veselým programem, dle vzoru větších měst. Přesně v 7 hod. večer zazpíval smíšený pěvecký kroužek, dirigovaný p. řed. měšť. školy Buršou sbor „Věno“ a „Máje“. Povzbuzen potleskem obecnictva, které naplnilo sál i přilehlé místnosti hostince P. Postulky, přidal kroužek několik slovenských písní. Na konec se však projevila u zpívajících poklesem hlasu ve výškách a zanikáním hlasová únava. Následovala procítěná řeč p. uč. Sobotika na thema „Patnáct let jsme na mapě a budeme tam věčně“, přijatá s ohromným nadšením. Nato zapěl všichni přítomní národní hymny. Oslavu zakončil divadl. kroužek M. O. L. sehráním frašky „Bílá myška“.

87

Oslavy Vánoc měly tradici i v těchto obcích. Především v Dolním Benešově, kde byla místní mateřskou školou každoročně pořádána slavnost vánočního stromku spojená s vánoční nadílkou. Program, který předváděly samotné děti, byl sestaven ze zpěvů vánočních koled a vánočních her.

⁸⁵ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1937. roč. 8, č. 22.

⁸⁶ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1930. roč. 1, č. 19.

⁸⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 45.

Z Dol. Benešova. V neděli dne 14. prosince uspořádala o 3. hod. odpoledne mateřská školka a opatrovna Ú. M. S., kterou navštěvuje ve školním roce 1930—31 47 dětí, v sále B. Kořistky, slavnost vánočního stromku, spojenou s vánoční nadílkou. Po uvítání, které obstarala si naše drobotina sama, následovaly zpěvy, říkanky a hry, v nichž všichni malí účinkující pěkně ukázali, jak ve školce pracují a svým podáním, které bylo plno radosti a života, potvrdili, že moravská řeč nejlépe jim vyhovuje, že jenom v ní lehko a hravě dovedou si v krátké době osvojit různé ty popěvky a říkanky, kterým se ve škole učí. Nejnázorněji bylo to pak patrné, i ve vánoční hře „Narození Ježíška“, kterou 3—5letí herci předvedli velmi pěkně. Po svém aspokojivém výkonu byli pak všichni zaslouženě odměněni vánoční nadílkou při vánočním stromku. 32 potřebných dětí dostalo buď obuv nebo šaty, zástěrky, punčochy a čepičky, všechno pak mimo to po vánoce, cukroví s jablíčky a oříšky. Na vánoční nadílku přispěly: odbor Matice Opavské v Dol. Benešově 450 Kč, Ústřední Matice Školská 300 Kč, Okresní péče o mládež darovala 10 světlů a 50 Kč. Všem dárcům vzdáváme tímto jménem nejmenších díky.

88

Dne 25. června 1922 byla v Dolním Benešově odhalena socha P. Cypriána Lelka. Následně se konala slavnost pořádána *Maticí Opavskou*, na které vystoupily sdružené pěvecké spolky a vojenská hudba z Krnova.

V roce 1926 byly do kostela v Dolním Benešově zakoupeny nové varhany značky Rieger.

V roce 1932 byla v Dolním Benešově pořádána slavnost k uplynutí 100 let od narození J. W. Goethe — „*Goethefeier*“. Součástí programu byla také hudební vystoupení smíšených a mužských pěveckých sborů.

V roce 1933 se konala oslava uplynulých 20 let od založení sboru dobrovolných hasičů v Darkovicích. Slavnost byla zahájena průvodem s hudbou, pokračovala koncertem a byla zakončena státními hymnami.

---

⁸⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1930. roč. 1, č. 26.

3.6 PETŘKOVICE, Ludgeřovice, Hošťálkovice, Bobrovníky, Koblov, Lhotka, Šilheřovice, Markvatrovice

Obcí s největším množstvím konaných kulturních akcí byly Petřkovice. Menší počet byl pořádán v Ludgeřovicích, v ostatních obcích pouze ojediněle.

Plesová sezona v této oblasti nebyla tak bohatá jako jinde. Tradici měl pouze ples dobrovolných hasičů v Ludgeřovicích.

V průběhu roku byly organizovány společenské večírky za doprovodu hudby. Velmi častým pořadatelem byla tělovýchovná jednota *Sokol*.

Ve velkém počtu byly uváděny divadelní hry a operety. V Petřkovicích působil ochotnický spolek. Ten spolupracoval s místním žactvem a učitelským sborem na hudební stránce her. V Ludgeřovicích zajišťoval hudební doprovod orchestr p. Kučery. V Šilheřovicích byl hudební kroužek. V Hošťálkovicích působil pěvecký spolek *Arbeitergesangverein* a kapela p. Schoffera (*Schoffer Kapelle*).

Z Petřkovic. Na oslavu 28. října sehrál dram. odbor MOL operetu „Ciganečka“. Prostorný sál u Lorenců byl tak přeplněn, že desítky lidí již nemohly být vpuštěny dovnitř. Hra měla zároveň tak bouřlivý úspěch, že bylo rozhodnuto hru opakovat a čistý výtěžek věnovat ve prospěch národní letecké sbírky. Návštěva i při repríze byla ohromná. Režii hry měl známý „machr“ p. lékárník Večeřa, který zároveň spolu s p. Ryšlinkem vytvořil podařenou dvojici sluhů všemi mastmi mazanou. Švižnou hudbu dirigoval p. uč. Schneider. ⁸⁹

Z Petřkovic. Žactvo měšťanské školy v Petřkovicích sehrálo 4. března na oslavu narozenin pana presidenta veršovanou pohádku od Kvapila „Princezna Pampeliška“ v režii uč. Klečky. Oslava začínala dvěma vhodnými písněmi, které s I. tř. dív. zazpíval odb. uč. O. Ries. Krásný proslov přednesl žák III. tř. chl. Sedláček tak živě a vzletně, že bylo skutečným požítkem jej vyslechnouti. Radost měl i p. ředitel, který proslov se žákem cvičil. Po zapění hymen vyložil uč. Klečka četnému obecenstvu několika slovy literární význam pohádky vůbec a jak má být chápána dnešní hra o pohádce „Princezna Pampeliška“. Pak již v rušném tempu střídaly se četné obrazy (9) na jevišti. Hra byla pečlivě nacvičena, měla náležitý spád a překvapila zejména správná mluva a jasná výslovnost účinkujících. Sborové recitace dodávaly jednotlivým scénám patřičné nálady a scelily celou hru, která svou úrovní byla úměrná významu oslavy, jež byla zároveň jedinou veřejnou oslavou v Petřkovicích. Jako pěkný zjev nutno zaznamenat, že chudá šatnářka pí. Ž. vzdala se odměny 20 Kč ve prospěch žactva, jímž čistý zisk z tohoto představení umožní poznati některý kraj naší republiky. ⁹⁰

Rozsáhlá byla též koncertní činnost. Velkou část koncertů pořádala tělovýchovná jednota *Sokol*. Například v Petřkovicích vystoupilo *Sokolské pěvecké sdružení* z Moravské Ostravy.

⁸⁹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1933. roč. 4, č. 46.

⁹⁰ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1934. roč. 5, č. 12.

Der Ausflug des Männergesangsvereins nach Bobrownik und das damit verbundene Volksfest kann als gelungen bezeichnet werden. Trotz des ungünstigen Wetters während der Mittagsstunden hatte sich eine zahlreiche Menge Volkes, sowohl aus Hultschin als auch aus der Ostrauer Gegend eingefunden. Das Blasorchester, unter Leitung des Herrn Chorregator Studniška, spielte in gewohnter Weise seine Stücke. Ein Witkowitzger Gesangsverein, der in freundschaftlicher Art einige Lieder zum besten gab, erntete reichen Beifall. Doch auch unser Gesangsverein zeigte sein Können. Viel wurde den Verkaufsständen zugesprochen, in denen es gute Mittel für ausgetrocknete Sängerkehlen gab; besonders in der Weinbude, die am Abend durch Lampignons romantisch erleuchtet war, herrschte bis in den späten Abend reges Leben. Die Tänzer kamen auch auf ihre Rechnung, da für Musik im Saale gesorgt war. So verging in fröhlicher, heiterer Stimmung der Ausflug und erst in den späten Stunden gingen die Besucher langsam nach Hause.

92

7. března byly každým rokem slaveny narozeniny prezidenta T. G. Masaryka. Oslavy se konaly téměř ve všech obcích. Program oslav byl složen zejména z divadelních představení a sborových zpěvů.

Šilheřovice oslavily 84. narozeniny p. presidenta T. G. Masaryka v neděli 11. t. m. Dopoledne byly konány slavnostní bohoslužby a občanská schůze. Večer v 8 hod. v sále p. Gnilky uspořádán oslavný večer s tímto programem: 1. Přednáška uč. J. Zatloukalové: Význam T. G. Masaryka. 2. Hymna. 3. Divadelní představení „Na otavském klepáči“, veselohra se zpěvy a tanci od Karla Buriána v režii uč. D. Stacha. Zpěvy doprovázel a meziaktí vyplnil hudbou místní hudební kroužek za řízení p. Viléma Návrata. M. O. K.

93

Dne 24. května 1934 byl počtvrté zvolen prezidentem ČSR T. G. Masaryk. *Malice osvěty lidové* v tento den uspořádala v Petřkovicích a Ludgeřovicích slavnost, jejíž součástí byl průvod vesnicí v doprovodu hudby a večerní koncert.

Po zvolení Edvarda Beneše v roce 1935 se stal dnem oslav prezidentových narozenin 28. květen.

⁹² PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen*. 1926. roč. 27, č. 66.

⁹³ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko*. 1934. roč. 5, č. 12.

Z Petřkovic. O slava 54. narozenin presidenta republiky konala se v sobotu 28. května u Lorenců. Tento večírek dopadl nad očekávání, jak svým krásným a vzácným obsahem, tak i návštěvou občanstva. Zajímavým jest, že na této slavnosti účinkovali společně Sokol, Orel a DTJ mimo zpěv a hudbu. Výkony všech tří tělocvičných jednot byly skvělé. Podiv i zásluhy o výborný a překrásný večer patří zvláště učitelstvu v Petřkovicích a tu zase především učitelce pí. Tlaskalové a p. uč. Kavalovi. —fč—

94

V období svatodušních svátků se v obci Lhotka každoročně konal tradiční starý zvyk – honění krále.⁹⁵ Součástí slavností byl vždy také hudební doprovod.

Lhotka. V pondělí svatodušní — jako každoročně — pořádán zde starý zvyk „honění krále“. Celá ves ozývala se od poledne plným ruchem. Ostrava všude a velmi četně zastoupena. Po silnicích soupeří se svými vyšňořenými koni, čekající na vítězství. S hudbou a dlouhým průvodem šla chasa pro „bývalého“ krále a sním na louku, kde znova měl obhajovati svůj titul. Děvčata nastrojila „krále“ a na povel chasnici na koních se rozjeli, aby v trysku uchopili „krále“. Kdo ve třetím rozjetí jej chytne, je králem na následující rok. Letos je jím pan Glombik a „králova“ jeho sl. sestra. Mnoho štěstí v novém roce! Jen dále, ať se uchovává pěkný, starý zvyk. Po slavnosti následovala veselice — kde ověnčený král byl středem pozornosti..

Po slavnosti ve Lhotce u Hlučína. Dopadlo to vše nad očekávání pěkně. Malebně vyjímaly se v průvodu pestré kroje hlučinské, ženské i mužské. A ta lhotecká kapela se skutečně vyznamenala. Děvuchy z Chuchelné společně se dvořiskovými a štitinskými synky předvedly rázovité tance hlučinské za vedení pí. M. Šindelářové pěkně a bezvadně. A nezbořil se svět. Pěkně si spolu rozuměli a slíbili dlouho na sebe vzpomínat. Také „sedlišťský“ tanec, „královničky“ za vedení p. říd. Hócara z Henneberků pěkně se vyjímal. A ta mládež naše mohla oči nechat na krásných koních. A ty, švarný králi a hezká královno, nezapomeňte, že korunovace vašich pěkných hlaviček provedla se po prvé od dávných dob opět v řeči mateřské. A pan inspektor Pruša může býti hrd, že námaha jeho pro hlučinský kraj byla korunována zdarem. I my, účastníci slavnosti, budem dlouho vzpomínat.

97

⁹⁴ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1938. roč. 9, č. 23.

⁹⁵ Lidová slavnost konající se o svatodušních svátcích, která má kořeny již v období třicetileté války. Souvisí s částečně historicky podepřenou pověstí o lapení Švéda. V čase 1. světové války se honění krále nekonalo. Tradici obnovil sedlák A. Riedl v roce 1920. Od roku 1935 převzala organizaci slavností *Korporace místní hasičské jednoty*. V roce 1938 se organizace ujala paní Helena Sváčková. Pravidla honby: jezdcí na neosedlaných koních mají za úkol získat šátek zavěšený na tyči na konci závodiště. Šátek, který symbolizuje chycení švédského krále, musí jeho držitel namočit ve vodě řeky Odry. Pak se stává vítězem a je korunován na krále Lhotky až do příštího honění krále. Den před závodem probíhá tzv. strojení krále, při kterém děvčata strojí královskou korunu a připravují potřebné rekvizity. In BEDRUNKA, Bernard. Staré a nové zvyky v obcích Hat a Lhotka u Ostravy. In *Lidová kultura na Hlučínsku*. Kravaře: Kulturní středisko zámek Kravaře ve Slezsku.

⁹⁶ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1931. roč. 2, č. 22.

⁹⁷ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko.* 1933. roč. 4, č. 24.

28. října bylo slaveno výročí vzniku samostatného Československa. Oslavy provázely projevy významných osobností, lampionové průvody za doprovodu hudby, hudebně-dramatická představení, sborové zpěvy i zpěv státních hymen.

Z Petřkovic. Národní svátek — 28. říjen — byl letos u nás oslaven pěkně pečlivě připravenou a-

kademií. Před ní promluvil o významu dne odb. uč. Parolek. Po té kvarteto p. inž. Jandery zahrálo Dvořákův koncert. Provedení bylo obecenstvem potleskem přijato. Pak zazpívala u nás pí. áerníková-Stračovská arii z opery „Libuše“ a několik písní. Netřeba se rozepisovati o jejím zpěvu — jméno její samo mluví o uměleckém provedení. Pan lékárník Večeřa recitoval báseň „Legionáři“. Po přestávce sehraja divadelní hra Viktora Dyka „Smuteční hostina“. Hra byla již hrána k uctění výročí básnickovy smrti v Hlučíně v květnu. Provedena byla všemi účinkujícími úplně bezvadně.

Místní osvětová komise v Markvartovicích pořádá v úterý 28. října t. r. o půl 8. hod. večer v sále hostince pana J. Vybrance oslavu 28. října. Dramatický kroužek odboru Slezské Matice osvěty lidové v Silheřovicích s nevšední ochotou sehraje u nás při té příležitosti operetu „Ženská vojna“. Těšíme se na milé hosty upřímně. Bude to krásný, umělecký večer. Jména vedoucích pánů učitelů Dom. Stacha a Přem. Kociána nám to zaručují.

Oslava 28. října v Petřkovicích. Odbor slezské Matice osvěty lidové v Petřkovicích za přispění ostatních českých spolků pořádá oslavu svátku svobody s tímto programem: 27. října o 7. hod. večer lampionový průvod vesnicí s hudbou. Sraz před měšťanskou školou. 28. října uspořádá divadelní představení u Lorenců o 7. hod. večer. Ochotníci za režie p. Ph. Mr. Večeře sehraji drama od Skružného „Václav Hrobčický z Hrobčic.“

98

99

V roce 1933 se v Ludgeřovicích konala vánoční nadílka spojená se zdobením vánočního stromu za zpěvu vánočních koled.

Rozsáhlou působnost měly v této oblasti tělovýchovné jednoty *Sokol* a *Orel*. Mnohé kulturních událostí, které byly jimi pořádány, měly též bohaté hudební zastoupení.

Z Petřkovic. (Veřejné cvičení „Orla“). Pán Bůh nám dal nádherné počasí tak, že nedělní slavnost se krásně vydařila. Škoda jen, že nebylo po výplatě (Geldtag): mohla býti účast ještě větší. Polní mši sv. sloužil vldp. farář Řezáč z Hrabové, který k nám, ačkoliv jsa churav, ochotně zavítal. 34. členná vítkovická hudba za řízení p. kapelníka Hradila hrála krásně. Odpo-

„Sokol“ Koblov na Hlučínku pořádá v sobotu 16. dubna čajový večírek v sále Bočkova hostince. Začátek o 7. hod. večer. Na programu: zpěv sok. sboru z Přívozu, žertovné výstupy, dvě jednoaktovky a tanec. Zveme naše pravidelné příznivce k hojně účasti a těšíme se na ně.

100

101

V roce 1932 byla ku příležitosti výročí uplynulých 100 let od narození J. W. Goethe upořádána německými spolky v Hošťálkovicích slavnost — „Goethefeier“. Vystoupily zde pěvecký spolek z Hlučina *Männergesangverein*, *Gesangverein 'Liedertafel'*, pěvecký spolek

⁹⁸ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínko, Opavsko a Ostravsko.* 1932. roč. 3, č. 46.

⁹⁹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínko, Opavsko a Ostravsko.* 1930. roč. 1, č. 18.

¹⁰⁰ *Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku.* 1924. roč. 31, č. 39.

¹⁰¹ *Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínko, Opavsko a Ostravsko.* 1932. roč. 3, č. 16.

§ **Hoschialkowiz.** Die am Sonntag, den 24. April im Reichmannschen Saale von den deutschen Vereinen veranstaltete Goethefeier kann in allen Teilen als durchaus gut gelungen bezeichnet werden. Sowohl die Gesangsvorträge der Männergesangvereine „Einigkeit“, Witkowiz, „Lieder-Tafel“ und Arbeitergesangverein Hoschialkowiz unter der Leitung des Gauchormeisters Professor Ruß, Mähr. Ostrau als auch die wirklich tadellosen musikalischen Darbietungen des verstärkten Schoffer-Orchesters ernteten den lebhaftesten Beifall der zahlreichen Zuhörer. Ebenso gefielen der Prolog und die Festrede des Herrn Urban, Mähr. Ostrau, die von einem gründlichen Studium des Lebens des Dichtersfürsten zeugten. Erwähnenswert ist die an den Hoschialkowizer Vereinen beobachtete Sängerdiziplin, die es den Vereinen ermöglichen, trotz ihres verhältnismäßig schwachen Stimmenmaterials derartige schöne Erfolge zu erzielen. Nach der Goethefeier kamen alle Gesangvereine, darunter auch 18 Sangesbrüder des Männergesangvereins Hultschin, im Gasthause Schikora zusammen, um in froher Sängerlaune einige gemütliche Stunden zu verleben. Hierbei zeigte sich, wie sehr wichtig es sei, wenn die städtischen Gesangvereine ihre Brudervereine im Dorfe besuchen. Sie muntern den Dorfverein auf, sie wirken durch ihr Erscheinen in jeder Beziehung erzieherisch auf den Verein des Dorfes. Die Goethefeier hat es wieder bewiesen, daß es den Hoschialkowizern bitter ernst um ihr Deutschtum ist. Dafür gebührt ihnen seitens der Deutschen des ganzen Ländchens treuer Dank.

102

¹⁰² PESCHEL, RICHARD. *Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen.* 1926. roč. 27, č. 66.

4 ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zaměřila na dosud nepříliš prozkoumanou oblast hudebního dění na Hlučínsku.

Studiem dostupného dobového tisku se mi podařilo získat dostatečné množství informací k přehlednému zmapování kulturního a hudebního dění. Lze konstatovat, že společnost v celé oblasti žila poměrně intenzivním kulturním životem. V charakteru těchto kulturních akcí se do značné míry odrážela společensko-politická situace kraje. Převažující vliv německých kulturních spolků začaly postupně vyvažovat nově vznikající spolky pročesky orientovaného obyvatelstva. Tyto české spolky byly oficiálně podporovány vedením Československého státu s cílem začlenit zdejší obyvatelstvo prostřednictvím osvětové činnosti nejen územně, ale i národnostně k Československu. Hudební činnost byla bohatě provozována na území celého Hlučínska. Z celkového počtu 38 obcí se pouze k Antošovicím, Služovicím, Strebovicím, Třebomi, Vřesině a Závadě nepodařilo v rešeršovaném dobovém tisku dohledat pro práci relevantní informace. Nelze však usuzovat, že by v těchto obcích neprobíhal žádný hudební život. Pouze nebyl dobovým tiskem reflektován, což mohlo být způsobeno například absencí aktivního dopisovatele do místního tisku. Hudba byla vázána k dlouhodobým tradicím, kterými byly například oslavy masopustu či velikonočních a vánočních svátků, i k nově vzniklým výročním, mezi něž patřila oslava dne vzniku ČSR či narozenin prezidenta republiky. Z obsahu dobových zpráv lze usuzovat, že k různým formám hudebního vyjádření byli obyvatelé vedeni již od školních let. Ve školách působily pěvecké a hudební sbory, byly zakládány i hudební školy. Téměř v každé obci existovaly pěvecké spolky vedené většinou členy učitelského sboru. Repertoár hudebních představení byl velmi pestrý, zahrnoval zpěv lidových písní, hudební doprovod divadelních her a operet či interpretaci děl klasické hudby. Mnohá představení dosahovaly vysoké umělecké úrovně. Kromě hudby světské byla provozována též hudba duchovní, jejíž silná podpora souvisela s hlubokým zakořeněním křesťanské víry u místního obyvatelstva.

Pramenné materiály mi poskytla knihovna Slezského zemského muzea v Opavě, Státní okresní archiv Opava a Vědecká knihovna Olomouc. Nalezené zprávy jsem digitalizovala, následně uspořádala dle data, teritoria a obsahu, a vybrané reprezentativní vzorky sloužily jako příklady v této práci.

5 PRAMENY A LITERATURA

Bezručův kraj: Českosocialistický obdeník pro XIV. mor.-slezskou župu. Opava, 1922–1923.

Der Schlesische Sänger: Mitteilungen des Gaues „Deutscher Sängerbund in Schlesien“. Troppau, 1931–1932.

Der treudeutsche Hultschiner: Monatschrift des Reichsverbandes heimatliebender Hultschiner. Ratibor, 1924–1925, 1927.

Hultschiner Zeitung: Unabhängige Zeitung für die Stadt Hultschin und das hultschiner Ländchen. Hultschin, 1924–1932, 1937.

Katolické noviny: pro lid moravský na Ratibořsku. Opava: Slezská lidová tiskárna, 1924–1926.

Moravsko-slezské listy: Obdeník pro I. a III. obvod XIV. župy. Opava, 1922.

Náš domov: Neodvislý časopis pro Hlučínsko, Opavsko a Ostravsko. Hlučín – Opava, 1930–1938.

Naše Slezsko: Časopis československé strany lidové. Opava, 1920–1921.

Osvětový obzor: Věštník kulturní rady pro Opavsko a Hlučínsko. Opava, 1922–1923.

BEDRUNKA, B. Staré a nové zvyky v obcích Hať a Lhotka u Opavy. In *Lidová kultura na Hlučínsku*. Kravaře: Kulturní středisko zámek Kravaře ve Slezsku, Obecní úřad Bolatice, Kulturní a vzdělávací společnost Hlučínsko, 1999. 188 s. ISBN 80-902526-4-6.

In BUREŠOVÁ, J. Význam Sokola pro český národní život v pohraničí v letech první republiky Československé. In *České národní aktivity v pohraničních oblastech první republiky Československé*. Šenov u Ostravy: Tilia, 2003. 246 – 256 s. ISBN 80-86101-70-3.

GAWRECKI, D. *Dějiny českého Slezska 1740–2000*. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědná fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003. 654 s. ISBN 80-7248-226-2.

PLAČEK, V. *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín, Kulturní středisko zámek Kravaře, 2000. 164 s. ISBN 80-902526-5-6.

PLAČEK, V. *Prajzáci II aneb Hlučínsko ve staronové vlasti 1920–1938*. Háj ve Slezsku: Maj-Tiskárna, 2007. 234 s. ISBN 978-80-86458-24-3.

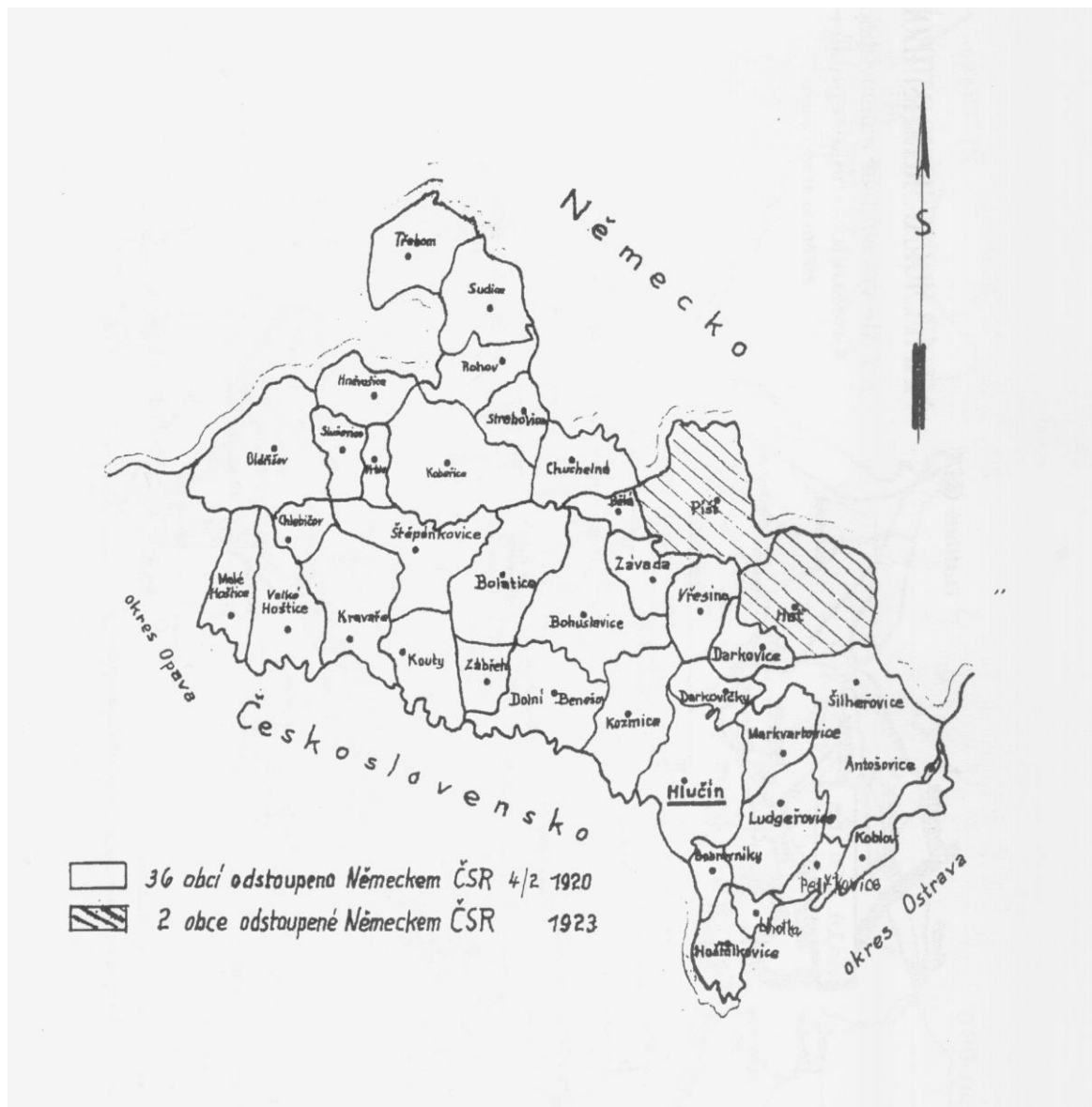
VIČAROVÁ, E. *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 178 s. ISBN 80-244-0401-X.

6 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Mapa historické Hlučínska

PŘÍLOHA 1

MAPKA HISTORICKÉHO HLUČÍNSKA

103

¹⁰³ Z paměti knihy Katastrálního úřadu v Hlučíně z roku 1946, s. 1. (Státní okresní archiv v Opavě). Podle PLAČEK, VILÉM. *Prajáci aneb kosudům Hlučínska 174–1960*. Hlučín – Kravaře: Kulturní dům Hlučín a Kulturní středisko zámek Kravaře. s. 151.

ANOTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Marta Kerlínová
Katedra:	hudební výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Gabriela Coufalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Hudební dění na Hlučínsku v letech 1920–1938 ve světle dobového tisku
Název v angličtině:	Music culture of the Hlučín-Region from 1920–1938 in the light of period newspapers
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na hudební dění na Hlučínsku v letech 1920–1938 ve světle dobového tisku. Na základě informací získaných ze studia dobových periodik byly zjištěny nejčastější typy kulturních akcí, jejich intenzita a specifika spojená s problematickou společenskou situací na Hlučínsku a převratnými dějinnými událostmi této doby.
Klíčová slova:	Hlučínsko, dějiny Hlučínska, dobový tisk, hudební dění, kulturní spolky
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis focuses on the music culture of the Hlučín-Region from 1920–1938 in the light of period newspapers. On the basis of information acquired by studying the period press the most common types of cultural events were found as well as their intensity and specificities associated with the problematic social situation in the Hlučín-Region and revolutionary historical events of that time.
Klíčová slova v angličtině:	Hlučín-Region, Hlučín-Region history, period newspapers, musical activity, cultural association
Přílohy vázané v práci:	Mapka historického Hlučínska
Rozsah práce:	53 s. (44 779 znaků)
Jazyk práce:	čeština